

**Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
Uprava za inspekcijske poslove**

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU INSPEKCIJE
ZAŠTITE OKOLIŠA
za 2012. godinu**

Zagreb, 2013.

Sadržaj	stranica
1. UVOD	2
2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA	3
2.1. Nadležnost	3
2.2. Ciljevi i prioriteti	4
2.3. Struktura	5
2.4. Administrativni kapaciteti	7
3. PLAN I PROGRAMA RADA U 2012. GODINI	8
3.1. Planirani inspekcijski nadzori	8
3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	10
3.3. Suradnja inspekcije	10
3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	10
3.3.2. Međunarodna suradnja	10
4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA	11
4.1. Planirani inspekcijski nadzori	11
4.1.1. Koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša	11
4.1.2. Sustavni tematski nadzori	11
4.1.2.1. Prekogranični promet otpadom	11
4.1.2.2. Površinska eksploatacija mineralnih sirovina	12
4.1.2.3. Odlagališta otpada u sanaciji, provedbe mjera zaštite od požara	13
4.1.2.4. Prehrambena industrija proizvodnje ulja i pržionica kave	17
4.1.2.5. Turističke prometnice	20
4.1.2.6. Ovlaštenici za gospodarenje otpadom i praćenje emisija onečišćujućih tvari u zrak	21
4.1.2.7. Ovlaštenici koncesije za skupljanje, oporabu i obradu ambalažnog otpada	23
4.2. Neplanirani nadzori	25
4.2.1. Nadzori po prijavama	25
4.2.2. Izvanredni događaji	25
4.3. Suradnja inspekcija	27
4.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	27
4.3.2. Međunarodna suradnja	27
4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa	30
4.4.1. Pokazatelji o postupanju inspekcije zaštite okoliša	30
4.4.2. Drugostupanjski postupci	34
4.4.3. Ocjena rezultata inspekcijskog nadzora	35
5. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA	37
5.1. Zakon o zaštiti okoliša	37
5.2. Zakon o zaštiti zraka	37
5.3. Zakon o otpadu	38
6. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA	39
PRIOLOG I. ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA	41

1. UVOD

Ovo je peto Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša koje je izrađeno na temelju odredbe članka 211. Zakona o zaštiti okoliša iz 2007. godine u propisanom sadržaju, odnosno s podacima i informacijama o provedbi Godišnjeg plana rada, poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti Ministarstva zaštite okoliša i prirode (MZOIP-a) u području okoliša, te prijedlozima za unapređenje inspekcijskog nadzora.

Sastavni dio Izvješća je i zajedničko Izvješće o koordiniranim inspekcijskim nadzorima u području okoliša provedenih u suradnji s drugim nadležnim inspekcijama temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, zaključenog 2007. godine. U okviru propisanog sadržaja, Izvješće daje pregled organizacije, primjene, napretka praćenja i pokazatelja rezultata inspekcijskih nadzora tijekom izvještajne godine.

Sadržaj Izvješća je prilagođen, kao i prethodnih godina, Preporukama Europskog parlamenta i Vijeća iz 2001. godine kojima se definiraju minimalni kriteriji za nadzor u području okoliša, te je u šest osnovnih cjelina obuhvaćen ustroj i organizacija Inspekcije zaštite okoliša (IZO) s opisom ljudskih resursa, provedba Godišnjeg plana rada s pokazateljima o primjeni propisa o zaštiti okoliša i sankcijama za njihovo nepoštivanje, međunarodna suradnja, kao i prijedlozi za unapređenje inspekcijskog nadzora u području zaštite okoliša.

U Izvješću se prati provedba Godišnjeg plana rada, čija je osnovna zadaća ostvarenje razrađenih elemenata vizije, misije i osnovnih ciljeva rada inspekcijskih službi u odnosu na područje okoliša te stalni poticaj za postizanje više razine učinkovitosti provedbe okolišnog zakonodavstva.

Posebno se ukazuje i na stalne tematske nadzore koji se u pravilu provode na teritoriju cijele države i kojima su obuhvaćene sve pravne i fizičke osobe koje se bave određenom djelatnošću. U većini slučajeva su to djelatnosti gospodarenja opasnim i neopasnim otpadom, odlaganja otpada, prekograničnog prometa otpada, proizvodnje i prerade nafte i naftnih derivata, proizvodnje i prerade hrane, korištenje hlapivih organskih spojeva, površinska eksploatacija mineralnih sirovina i druge djelatnosti.

Nastavljeno je jačanje koordinativne uloge IZO u provođenju propisa o zaštiti okoliša i na međunarodnom planu, te su u Izvješću naglašene aktivnosti koje je na temelju statusa Republike Hrvatske kao zemlje kandidatkinje za pristup Europskoj uniji, IZO provodila u međunarodnoj suradnji. Tijekom godine nastavljena je priprema i provedba drugih projekata financiranih iz pretpristupnog programa IPA I. komponente.

Usporedno s time, unutar inspekcijskih službi dana je velika pozornost i vlastitim aktivnostima za unapređenje znanja inspektora i razmjenu iskustava, kao i suradnji sa svim drugim tijelima koja sudjeluju u okviru svojih nadležnosti u sustavnoj primjeni i provođenju okolišne regulative.

Može se utvrditi da se uspješno provodi praksa učenja iz drugih zemalja te da je inspektorima pružena mogućnost za stjecanje novih znanja u međunarodnim okvirima.

Uprava za inspekcijske poslove MZOIP -a razvila je i dalje razvija niz alata za planiranje, provođenje i izvještavanje o inspekcijskim aktivnostima.

Značajna uloga dana je i jačanju komunikacije inspekcije s javnošću, osobito putem web stranice MZOIP-a, pravovremenim informacijama o događajima u kojima je sudjelovala, bilo svojim postupanjem, bilo kroz ostale aktivnosti.

Kao i u prethodnima, i u ovom se Izvješću nastoji ukazati na potrebu koordiniranog i pravovremenog djelovanja svih nadležnih tijela.

2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA

2.1. Nadležnost

IZO u okviru svojih nadležnosti obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka, Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja i Zakona o otpadu te propisa donesenih na temelju tih zakona, kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i postupanje s otpadom i opasnim otpadom, te zaštita od svjetlosnog onečišćenja.

Temeljem ovih propisa inspekcija nadzire obvezu provođenja mjera iz akata o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i procjene utjecaja na okoliš, kvalitetu zraka, način gospodarenja otpadom, poduzima mjere radi uklanjanja mogućih štetnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire kvalitetu mora za kupanje na plažama, prekogranični promet otpada i opasnog otpada, kakvoću tekućih naftnih goriva, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, te provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora.

IZO i nadalje provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliš i uspostavlja suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u planiranim nadzorima, izvanrednim događajima, te razmjeni podataka u cilju brže uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša.

I u prethodnim Izvješćima naglašavane su osnovne zadaće IZO: nadzor primjene regulative, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i osiguravanje informacija javnosti o svom radu. Slijedom toga IZO obavlja sljedeće poslove:

Nadzor primjene regulative:

- provodi inspekcijski nadzor vezano za primjenu propisa iz područja zaštite okoliša, gospodarenja otpadom i zaštite zraka,
- sudjeluje u koordiniranim inspekcijskim nadzorima,
- organizira, priprema, izrađuje preporuke za provedbu inspekcijskih nadzora i izvješća te koordinira sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- provodi sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- postupa u hitnim slučajevima,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga IZO

Sankcioniranje u slučaju povrede propisa:

- rješava u upravnom postupku,
- sudjeluje u pripremi optužnih prijedloga i kaznenih prijava,
- sudjeluje u glavnim raspravama na Prekršajnim sudovima u svojstvu svjedoka;
- osigurava uvjete za izvršenje inspekcijskih rješenja i priprema izvršenja rješenja

Osiguravanje informacija javnosti:

- priprema prijedloge pismena Hrvatskom saboru, Vladi RH, Uredu predsjednika RH, Državnom odvjetništvu, Pučkom pravobranitelju, državnim tijelima, nevladinim udrugama,
- priprema obavijesti službama za informiranje i odgovore na upite građana,
- izrađuje mjesečna/godišnja i druga izvješća te podatke iz svog djelokruga.
- obavlja rad sa strankama.

Ostalo:

- sudjeluje u ostvarivanju suradnje s drugim tijelima državne uprave i jedinicama lokalne samouprave, a osobito s drugim inspekcijskim službama,
- sudjeluje u stručnom usavršavanju IZO te sudionika sustava zaštite okoliša,
- sudjeluje u poslovima međunarodne suradnje,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga IZO.

2.2. Ciljevi i prioriteti

IZO ima jasno određene strateške ciljeve svoje organizacije i razvoja ljudskih resursa, koji su postali ključni elementi u težnji za optimizacijom njene strukture i aktivnosti.

Nadzori osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom kojima je dodijeljena nacionalna koncesija za skupljanje, oporabu i obradu ambalažnog otpada Dugoročni strateški ciljevi inspekcijske službe postavljeni su definiranjem jednog od općih ciljeva MZOIP-a – Zaštiti okoliš odnosno posebnog cilja – Unaprijediti stanje okoliša provedbom inspekcijskih nadzora. Ispunjavanje tog cilja osigurava se:

- provođenjem koordiniranih i drugih tematskih nadzora,
- naređivanjem i po potrebi izvršavanjem inspekcijskih i drugih mjera u okviru ovlasti,
- proširenjem provođenja okolišnih ciljeva na druge okolišne subjekte i razine upravljanja,
- osiguranjem donositeljima odluka povratno iskustvo iz svog djelokruga,
- uspostavom komplementarnosti između administrativnog i kriminalističkog provođenja regulative,
- aktivnom ulogom i sudjelovanjem u EU mrežama,
- konstantnom edukacijom i treningom.

U izvršavanju tih ciljeva nastoji se:

- stvarati suradničku kulturu kojom se potiče ideja o konstantnom unapređenju tako da svatko podržava i propagira zadaće i vrijednosti službe, suradnju te dokazuje da je organizacija službe više od samog zbroja njenih sastavnih dijelova,
- surađivati sa svim činiteljima na internacionalnoj, europskoj, regionalnoj i lokalnoj razini,
- integrirati okoliš i dosljednu okolišnu skrb u druge sektore,
- stvarati ispravnu i odgovarajuću informaciju,
- razvijati resurse za učinkovitu i ispravnu primjenu regulative.

Nesporno je da su u okviru nadležnosti MZOIP-a i nadalje prioritetna područja djelovanja IZO, gospodarenje otpadom i zaštita zraka.

Takva zadaća utemeljena je i na ciljevima svih strateških dokumenata RH donesenim u području zaštite okoliša.

U okviru strateških ciljeva svake godine određuju se operativni godišnji ciljevi za čitavu službu, koji su osnova za izradu Godišnjeg plana i programa rada na temelju sljedećih prioriteta:

- djelatnost nadziranog subjekta,
- utjecaj na okoliš,
- dosadašnje udovoljavanje propisanim uvjetima,
- proizvodni kapacitet,

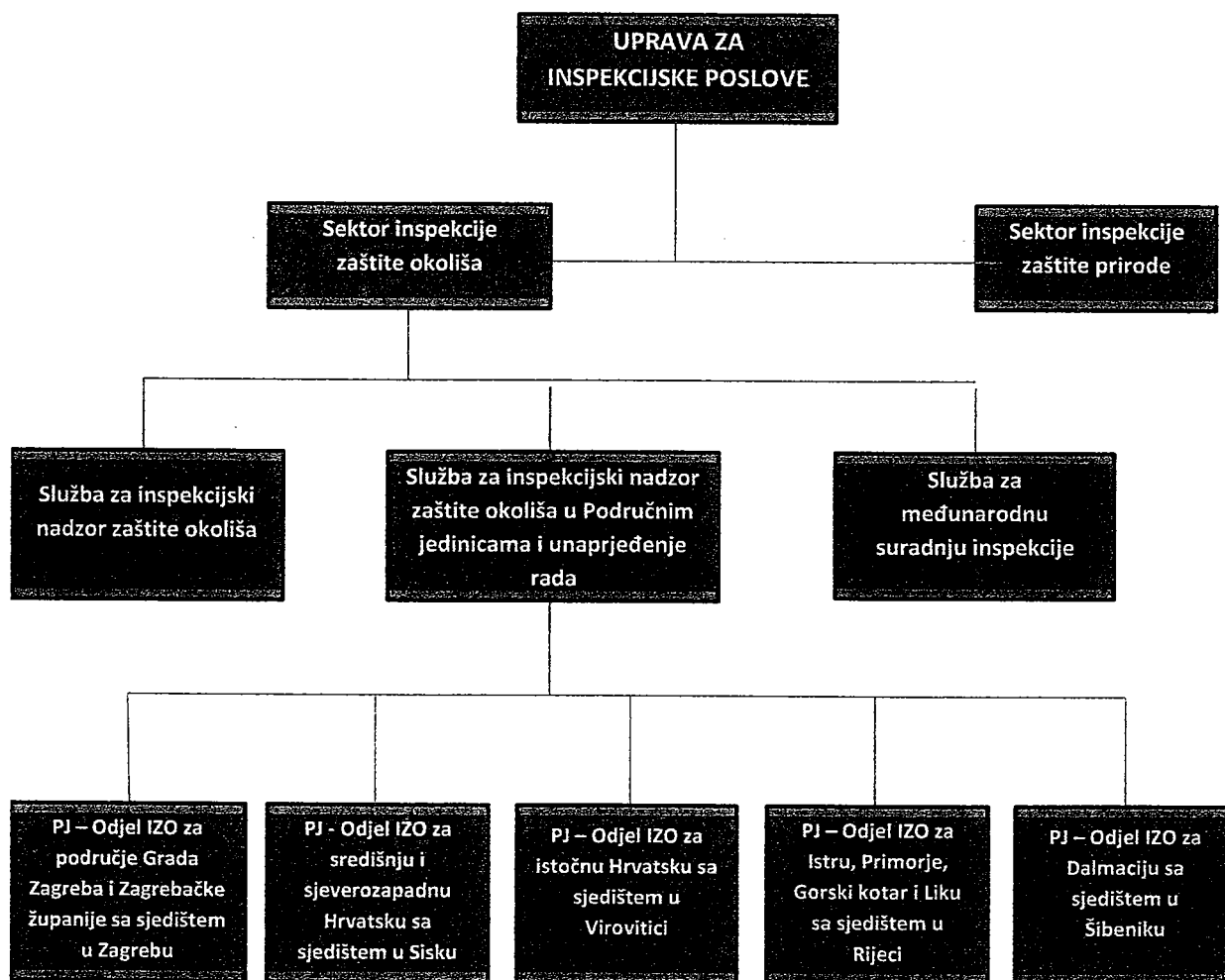
- složenost tehnološkog procesa.

Nedvojbeno je da se planiranjem i provedbom sustavnih i koordiniranih inspekcijskih nadzora i jačanjem administrativnih kapaciteta inspekcije, doprinosi povećanju odgovornosti nadziranih osoba u primjeni propisa iz područja zaštite okoliša i time očuvanju svih sastavnica okoliša.

2.3. Struktura

Stupanjem na snagu Uredbe o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave u prosincu 2011. godine (NN, br. 154/11 i 17/12), MZOIP je u veljači 2012. izradilo novu Uredbu o unutarnjem ustrojstvu i uskladilo Pravilnik o unutarnjem redu MZOIP-a, temeljem kojih su nastupile i bitne promjene ustroja IZO, te je kao rezultat tih promjena proizašla redukcija broja ustrojstvenih jedinica IZO. Naime, neke su ustrojstvene jedinice ukinute, a neke spojene s drugima, kako bi se postiglo da svaka ustrojstvena jedinica ima minimalno potreban broj službenika.

Temeljem tako uspostavljenog ustroja, IZO svoje aktivnosti provodi u okviru središnje službe Uprave za inspekcijske poslove MZOIP-a u Zagrebu (UIP) i 5 područnih jedinica (PJ) Ministarstva u okviru kojih su ustrojene Ispostave, koje se nalaze u sjedištima županija.

Shema organizacije Uprave za inspekcijske poslove MZOIP od 25. veljače 2012.

Služba za inspekcijski nadzor zaštite okoliša obavlja nadzor primjene propisa iz područja općih pitanja zaštite okoliša, zaštite zraka i gospodarenja s otpadom za složena postrojenja i zahvate u okoliš, te propisa kojim se uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja na teritoriju RH, provodi nadzor obveznika donošenja i provedbe dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša, primjene standarda kakvoće okoliša i tehničkih standarda zaštite okoliša, nadzire provedbu mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš, nadzire izradu i provedbu mjera iz sanacijskog programa, organizira i provodi koordinirane, sustavne tematske inspekcijske nadzore, nadzore pravnih i fizičkih osoba ovlaštenih za obavljanje poslova gospodarenja opasnim otpadom i prekograničnim prometom otpadom, osoba ovlaštenih za obavljanje poslova praćenja kakvoće zraka i praćenja emisija, te osoba ovlaštenih za obavljanje stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša. Za obavljanje poslova u Službi inspekcijskog nadzora zaštite okoliša ustrojeni su:

Odjel za inspekcijski nadzor zaštite okoliša, Odjel za inspekcijski nadzor ovlaštenih osoba i Odjel za koordinirani inspekcijski nadzor.

Služba za inspekcijski nadzor zaštite okoliša u Područnim jedinicama i unaprjeđenje rada uz ostalo obavlja poslove inspekcijskog nadzora nad primjenom propisa iz područja zaštite okoliša, zaštite zraka, postupanja s otpadom, te zaštite od svjetlosnog onečišćenja na teritoriju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, provodi inspekcijski nadzor u slučaju izvanrednog događaja, nadzire provedbu sanacije onečišćenja okoliša, prati kakvoću zraka na lokalnoj razini, prati izvršavanje mjera koje se poduzimaju u inspekcijskom nadzoru, sudjeluje u pripremi i izvršavanju inspekcijskih rješenja, priprema planove i programe rada za unaprjeđenje zaštite okoliša.

Služba priprema i predlaže program aktivnosti za stručno usavršavanje i osposobljavanje inspektora Uprave, obavlja pravne poslove u vezi s izvršenjem inspekcijskih rješenja, pruža pravnu pomoć i podršku službenicima kao svjedocima pred sudovima, prati primjenu i osiguravanje izvršavanja zakona i drugih propisa, provodi upravni nadzor, izradu naputaka, stručnih mišljenja i objašnjenja surađuje s odgovarajućim državnim tijelima i znanstvenim i obrazovnim ustanovama radi usklađivanja programa usavršavanja inspektora, razvija modele povećanja učinkovitosti u postupanju inspekcije, priprema i izrađuje prijedloge mjera za unaprjeđenje rada inspektora, organizira i priprema stručne radionice, seminare i druge stručne skupove, provodi stručne nadzore.

Služba za međunarodnu suradnju inspekcije obavlja poslove pripreme i provedbe projekata financirane iz sredstava EU na temelju prioriteta u sektoru okoliša i druge projekte koji se odnose na poslove iz djelokruga rada Uprave; surađuje s međunarodnim institucijama i mrežama u području zaštite okoliša i zaštite prirode, koordinira aktivnosti prekograničnog prometa otpada, surađuje s nadležnim tijelima država članica EU i ostalih država, obavlja stručne poslove tijekom pripreme projekata i predlaganja projektnih ideja, obavlja druge stručne poslove vezane na korištenje programa strane pomoći koji se odnose na rad i usavršavanje inspekcije zaštite okoliša i prirode te drugih inspekcija nadležnih za pojedine sastavnice okoliša.

Služba sudjeluje u radu međunarodnih mreža u području zaštite okoliša i provedbi projekata međunarodnih mreža i organizacija koje se bave unaprjeđenjem suradnje na području prevencije, otkrivanja, istraživanja i sankcioniranja djela protiv okoliša i prirode, predlaže i provodi program edukacije inspekcija u sektoru Okoliš, koji su financirani sredstvima tehničke pomoći Europske unije (TAIEX) i sredstvima međunarodnih mreža i organizacija. Služba obavlja poslove inspekcijskog nadzora iz djelokruga inspektora u području zaštite okoliša i druge poslove u okviru svoga djelokruga.

2.4. Administrativni kapaciteti

Na dan 31.12.2012. godine na poslovima inspekcijskog nadzora zaštite okoliša bilo je zaposleno 79 službenika, od kojih su 23 inspektora i 1 viši stručni savjetnik zaposleni u središnjoj službi u Zagrebu, a 61 inspektor u PJ.

Fluktuacija IZO nije velika, te odlazaka inspektora na rad u drugu tvrtku tijekom 2012. nije bilo, ali zbog recesije u gospodarstvu nije bilo niti novih zapošljavanja.

Važno je naglasiti da svako inspekcijsko mjesto koje se iz bilo kojeg razloga isprazni predstavlja značajan gubitak, budući da je za stjecanje odgovarajućeg iskustva i postizanje samostalnosti u radu novozaposlene osobe na mjestu inspektora potrebno relativno dugo vrijeme.

Obimnost i stalne promjene regulative radi usklađivanja s EU standardima, visoki stručni zahtjevi u nadzoru složenih postrojenja, te visoka razina odgovornosti traže stalnu edukaciju i napor inspektora da udovolje takvim zahtjevima.

Od ukupno 79 inspektora ZO, 50 je viših inspektora ZO i 29 inspektora ZO. Prosječni broj godina iskustva u IZO je 8,4 godine. Prema spolnoj zastupljenosti prevladavaju žene u ukupnom broju (66%), i u središnjoj službi (85%) i u PJ (59,3%).

Slika administrativnih kapaciteta IZO pokazuje obilježja stabilnosti i s obzirom na radno iskustvo budući da poslove inspekcijskog nadzora s iskustvom duljim od 5 godina obavlja ukupno 43 (54,4%) službenika, a prosječni ukupni radni staž inspektora ZO je 17,9 godina.

U strukturi IZO prema stručnoj kvalifikaciji prevladavaju diplomirani inženjeri kemijske tehnologije, rudarstva, geotehnike i geologije, te poljoprivrede, agronomije i stočarstva, prehrambene tehnologije, biotehnologije, kemije, biologije i veterine što čini kvalitetnu osnovu za ostvarivanje zadaća i poslova u kontroli primjene zahtjevnih EU regulative.

Osim zastupljenosti osnovnih i nužnih kvalifikacija, kao i stručnog znanja i vještina inspektora stečenih u praksi, bitno je naglasiti i potrebu daljnjeg jačanja multidisciplinarnog pristupa, te potrebu specijalizacije inspektora radi ispunjavanja osnovnih preduvjeta za uspješan nadzor složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina, kao i poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

3. PLAN I PROGRAMA RADA U 2012. GODINI

3.1. Planirani inspekcijski nadzori

Inspekcijski nadzori u području okoliša provode se u skladu s godišnjim planom i programom rada inspekcije zaštite okoliša, a temeljem odredbi članka 185. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07). Godišnji plan i program se u cilju obavljanja koordiniranih nadzora usklađuje s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija.

Godišnji plan rada inspekcije zaštite okoliša priprema se u skladu s najvažnijim nacionalnim dokumentima (Strategija gospodarenja otpadom RH i Plan gospodarenja otpadom u RH kao dio Nacionalne strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš) i međunarodnim obvezama preuzetim od strane Republike Hrvatske (RH). Također se temelji na eventualnim problemima iz prethodnih godišnjih izvješća i aktivnosti, podacima iz Registra onečišćavanja okoliša (ROO), baze podataka UIP i ostalih izvora (Hrvatska gospodarska komora, Obrtnička komora, statistika) na nacionalnoj razini.

Godišnjim planom rada inspekcije zaštite okoliša obuhvaćeni su nadzori koji se odnose na provođenje obveza određenih različitim Programima aktivnosti razvijenim na nacionalnoj razini, koordinirani inspekcijski nadzori obveznika ishoda objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (OUZO) te redovni tematski nadzori pravnih i fizičkih osoba određenih prema prioritetima.

U određivanju prioriteta za planiranje inspekcijskih nadzora uzimaju se u obzir prije svega rizici i utjecaj na okoliš djelatnosti operatera u odnosu na onečišćenja zraka i proizvodnju otpada, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa, mogući rizik kod upotrebe ili skladištenja opasnih tvari, prethodna usklađenost operatera s odredbama propisa, te potreba provedbe novih propisa.

Koordinirani inspekcijski nadzori provode se temeljem Zakona o zaštiti okoliša, od strane inspektora zaštite okoliša i drugih inspektora iz nadležnih tijela, u skladu s posebnim propisima za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša. Tematskim nadzorima obuhvaćene su pravne i fizičke osobe koje se na području cijele države bave određenom djelatnošću npr. obavljanjem djelatnosti gospodarenja opasnim i neopasnim otpadom, odlaganjem otpada, prekograničnim prometom otpadom i drugim djelatnostima.

Nadzori IZO se detaljnije razrađuju u mjesečnim planovima rada ovisno o temama određenim godišnjim planom rada kao i zahtjevima/pritužbama drugih državnih tijela, nevladinih organizacija i građana.

Polazište za izradu plana rada IZO u 2012. godini bila je Zakonom o zaštiti okoliša propisana obveza provedbe koordiniranih nadzora operatera obveznika primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša i operatera koji proizvode ili skladište opasne tvari, zatim izvršenje zadaća propisanih Programima aktivnosti od interesa za RH, kontinuitet provedbe sustavnih nadzora, saznanja o mogućem negativnom utjecaju na okoliš temeljem određenih pokazatelja i/ili subjektivnim razlozima odnosno percepciji javnosti, obveza provedbe kontrole izvršenja rješenja, te obveza stručnog osposobljavanja i unaprjeđenja rada.

Slijedom navedenog u 2012. godini planirano je da inspektori ZO obave slijedeće nadzore:

- koordinirane nadzore 54 operatera prema posebnom programu rada na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša koji podliježu obvezi primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili primjene Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari. U tim nadzorima uz inspektore zaštite okoliša uključeni su osobito inspektori

nadležni za nadzor primjene propisa kojim se uređuje zaštita voda, zaštita od štetnog djelovanja opasnih kemikalija i buke i zaštita od požara, te ovisno o objektu nadzora i inspektori drugih državnih tijela potpisnika Sporazuma. U 2012. godini planirano je koordinirane nadzore provoditi pretežito u elektroenergetskim postrojenjima, postrojenjima za proizvodnju mineralnih sirovina - cementna industrija, postrojenjima za proizvodnju tehničkih plinova,

- odlagališta otpada vezano za izvršenje zadaća propisanih Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku za 2012. godinu,
- prometnih pravaca na turističkim područjima i zaštićenim područjima (nacionalni parkovi, parkovi prirode) i objektima uz prometne pravce u cilju kontrole postupanja s otpadom i zaštite zraka sukladno Programu pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2012,
- prekograničnog prometa otpadom u suradnji s carinskom službom Ministarstva financija i službenicima Ministarstva unutarnjih poslova na cestovnim, pomorskim i željezničkim graničnim prijelazima kao i u carinarnicama
- nadzor provedbe mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova, odnosno utvrđivanje usklađenosti rada operatera s mjerama propisanim u dozvolama
- nadzor primjene Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina i Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama

Kao nastavak započetih aktivnosti iz prethodne godine planirano je u 2012. godini obaviti i nadzor:

- laboratorija koji obavljaju analize fizikalnih i kemijskih svojstava otpada i laboratorija koji obavljaju poslove praćenja kakvoće zraka i mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak
- osoba kojima su izdane dozvole za gospodarenje opasnim otpadom i/ili za spaljivanje/suspaljivanje otpada, odnosno osoba kojima su izdane dozvole za gospodarenje neopasnim proizvodnim i komunalnim otpadom radi utvrđivanja usklađenosti njihovog rada s izdanim dozvolama
- prehrambene industrije i to: predstavnika konditorske industrije, proizvodnje ulja i pržionica kave radi utvrđivanja usklađenosti njihovog rada s propisima iz područja gospodarenja otpadom i zaštitom zraka
- površinske eksploatacije mineralnih sirovina u cilju utvrđivanja primjena mjera zaštite okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja na okoliš

U svrhu učinkovite provedbe planiranih aktivnosti za ove su tematske cjeline zaduženi inspektori – koordinatori.

Od ostalih aktivnosti tijekom 2012. godine planirano je sudjelovanje inspektora zaštite okoliša u pripremi i realizaciji Godišnjeg izvješća o radu IZO i izvješća o koordiniranim inspekcijskim nadzorima u području okoliša za 2012. godinu.

Planom rada predviđeno je također stručno osposobljavanje i unaprjeđenje rada inspektora koje će se provoditi korištenjem metodologije *trening trenera* usvojene tijekom provedbe PHARE 2005 projekta „Prilagodba inspekcije zaštite okoliša za provedbu novog nacionalnog zakonodavstva na području zaštite okoliša.

3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

Osim ciljanih tematskih nadzora planirano je i obavljanje nadzora na temelju podnesaka drugih tijela državne uprave, nevladinih organizacija i građana, u kojima se ukazuje na moguće povrede propisa iz područja okoliša, a koji prema dosadašnjem iskustvu IZO čine oko 25 - 30% planiranih nadzora.

3.3. Suradnja inspekcije

3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Horizontalna suradnja IZO temelji se na Sporazumu o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša iz srpnja 2007. odnosno lipnja 2008. godine, sklopljenog između tadašnjeg ministarstva nadležnog za područje zaštite okoliša te ministarstava nadležnih za područja kulture, mora, poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, unutarnjih poslova, zdravstva i Državnog inspektorata, te Sporazuma o provođenju inspekcijskih nadzora iz 2005. sklopljenog s Ministarstvom obrane. Temeljem stečenog iskustva iz prethodnih godina, usklađenim planom rada definirani su subjekti u kojima će se u 2012. godini provoditi zajednički inspekcijski nadzori.

Suradnja s drugim tijelima državne uprave u 2012. godini predviđena je i nastavkom implementacije twinning projekta IPA I. Komponenta 2008 „Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog sa zakonodavstvom EU-a u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša“. U projekt su uključeni predstavnici pravosudnih tijela, (državno odvjetništvo, sudstvo), carine, policije te sudski vještaci i eksperti. Započet će i implementacija novog twinning projekta u okviru pretpripravnog programa pomoći IPA I. Komponenta 2009 „Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom“. Vrijednost projekta je 1.160.000 eura, njegovo trajanje 21 mjesec. U projektu, uz IZO, sudjeluju i predstavnici mjerodavnih službi Ministarstva financija, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva obrane - Obalne straže i Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

3.3.2. Međunarodna suradnja

U cilju unaprjeđenja svog rada i stjecanja stručnih znanja u primjeni okolišnih propisa, IZO je aktivno uključena u aktivnosti koje se provode u okviru međunarodnih mreža. Tako je i u 2012. godini planiran nastavak rada IZO u projektima IMPEL mreže - IMPEL Easy Tools Projekt, koji se odnosi na uspostavu modela prioritizacije inspekcijskih postupanja i nadzora, radi ujednačavanja rada svih inspekcijskih tijela EU nadležnih za poslove zaštite okoliša; sudjelovanje u radu IMPEL TFS Klasteru 2., projektima Waste Sites i Doing the Right Things te novom IMPEL TFS projektu Enforcement Actions III.

Nastavljaju se i aktivnosti u okviru RENA mreže u kojoj su inspektori ZO uključeni u rad Radne grupe 4 (Working group 4 - ECENA). Također će se nastaviti rad u INTERPOLU - Radnoj grupi za borbu protiv kaznenih djela protiv okoliša; Tehničkoj radnoj skupini 2 – Skupina za inspekciju visokorizičnih postrojenja (TWG2) i TAIEXA organiziranjem dolaska EU stručnjaka za područje prevencije, otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela protiv okoliša koji su uključeni u rad INTERPOLA i EUROPOLA. U suradnji s REC-om i ENVESEC (Environment and Security Initiative) planiran je nastavak primjene THEMIS projekta za borbu protiv kaznenih djela protiv okoliša u zemljama jugoistočne Europe.

Godišnji plan rada IZO za 2012. godinu objavljen je na web stranici MZOIP, www.mzoip.hr.

4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA

4.1. Planirani inspekcijski nadzori

4.1.1. Koordinirani inspekcijski nadzori u području okoliša

Sukladno iskustvima iz prethodnih godina u provedbi koordiniranih nadzora svih inspekcija nadležnih u području zaštite okoliša, koordinirani inspekcijski nadzori za 2012. godinu provedeni su u skladu s godišnjim planom i programom rada.

Prema tako usklađenom planu rada za provedbu koordiniranih nadzora tijekom 2012. odabrana su 54 operatera, predstavnika pojedinih djelatnosti industrije koje mogu prouzročiti emisije i onečišćenja tla, zraka, vode i mora, odnosno koje proizvode značajne količine opasnog otpada i emisija hlapivih organskih spojeva te stakleničkih plinova, a obveznici su ishoda rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša.

Koordinirane inspekcijske nadzore su u okviru svojih ovlasti zajednički i ovisno o subjektu nadzora obavljali inspektori zaštite okoliša, vodopravni inspektori, veterinarski inspektori, poljoprivredni inspektori, stočarski inspektori, sanitarni inspektori, inspektori zaštite od požara, inspektori rada u području zaštite na radu, elektroenergetski inspektori, rudarski inspektori i inspektori posuda pod tlakom, dakle 11 inspekcija iz 5 ministarstava i Državnog inspektorata.

U Prilogu I. priloženo je Zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima u okviru suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša

4.1.2. Sustavni tematski nadzori

4.1.2.1. Prekogranični promet otpadom

IZO je i u 2012. godini organizirala provedbu godišnjeg plana nadzora prekograničnog prometa otpadom na način da je svaka Ispostava unutar PJ bila obvezna tijekom godine obaviti najmanje 10 nadzora. Tako je inspekcijski nadzor prekograničnog prometa otpadom obavljen na 7 cestovnih prijelaza, 5 luka (4 morske i 1 riječna), 5 željezničkih graničnih prijelaza te u 12 carinarnica. Pritom su obavljena ukupno 82 inspekcijska nadzora prekograničnog prometa otpadom, a pregledano je 181 vozilo, 5 vlakova i 6 brodskih kontejnera, 11 carinarnica u lukama te 21 nadzor u carinarnicama u unutrašnjosti.

U nadzorima je sudjelovalo 40 inspektora iz 5 PJ, u 18 Ispostava (u nadzoru nisu sudjelovali inspektori iz Ispostave Pazin i Čakovec). Inspekcijski nadzori su se obavljali uglavnom tijekom prijepodneva u uredovno radno vrijeme.

Zbog nepravilnosti utvrđenih inspekcijskim nadzorima u 2012. godini zabranjen je uvoz 6 pošiljki, te izvoz 3 pošiljke otpada, a nadležnim prekršajnim sudovima podneseno je 6 optužnih prijedloga. U istoj godini, temeljem prekršajnih naloga iz 2011. godine Prekršajni sud je izreka o 3 novčane kazne u iznosu od 51.700,00 kuna. Visoki prekršajni sud je u protekloj godini odbio 1 žalbu okrivljenika koju je isti uložio na optužni prijedlog inspektora iz 2010. godine.

Problematika u nadzoru prekograničnog prometa otpadom:

- najčešće vrste neopasnog otpada koji se izvozi iz RH su: otpadno željezo i obojani metali, papir i staklo, a od opasnog otpada akumulatorske ploče, ambalaža onečišćena opasnim tvarima, filtarski materijali, sredstva za čišćenje, azbestni otpad te otapala i kiseline.

- problem kontrole sadržaja pošiljke otpada temeljem dozvole Ministarstva za otpad ključnog br. 19 12 11* - miješani otpad i za druge ključne brojeve koji su navedeni kao nosioci, budući da je uz njih navedeno po deset i više različitih ključnih brojeva otpada, što otežava i onemogućuje nadzor vezano za utvrđivanje točne vrste otpada.
- carinska služba primijetila je pojačani promet izvoza otpada u večernjim satima, nakon inspekcijskih nadzora.
- učestale su promijene datuma slanja pošiljke otpada odnosno odgađanje najavljenih pošiljki opasnog otpada. Posljedica toga je da inspektori nisu više u mogućnosti provoditi nadzore na granici temeljem navedenih najava. Također najave se više ne dostavljaju u Ispostave, tako da inspektori moraju „tragati“ za navedenim dokumentima što umanjuje učinkovitost inspektora.
- prekogranični promet otpadom se na dan nadzora većinom odvijao nakon 15 sati pa da je broj pregledanih pošiljki znatno manji, tijekom nadzora pregledane su maksimalno 2-3 pošiljke otpada dok se u 2011. godini tijekom jednog izlaska na granični prijelaz obično pregledalo 10 – 20 pošiljki.

Prepoznajući probleme koji mogu nastati kao posljedica prekograničnog prometa otpadom, kako na nacionalnoj tako i na globalnoj razini, UIP Ministarstva zaštite okoliša i prirode prijavila je za EU financiranje unutar programa IPA 2009 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom“, koji je odobren od strane Europske Komisije. Očekuje se da će, po završetku obuke koja će se provoditi u okviru ovog projekta, učinak nadzora prekograničnog prometa otpadom biti kvalitativno i kvantitativno još uspješniji.

4.1.2.2. Površinska eksploatacija mineralnih sirovina

Prema godišnjem planu za 2012. godinu planirano je obaviti preostale inspekcijske nadzore od ukupno planiranih 215 rudarskih subjekata koji su planirani godišnjim planom 2011. godinu. Tijekom 2012. godine ukupno je obavljeno 19 inspekcijskih nadzora nad rudarskim subjektima.

Prvi tematski nadzor u djelatnosti eksploatacije mineralnih sirovina obavljen je tijekom 2005. godine. Inspekcijski nadzor započeo 2011. godine osmišljen je u obliku obrasca sa pitanjima i ponuđenim odgovorima kako bi postupanje i utvrđene činjenice bile što ujednačenije radi mogućnosti usporedbe rezultata. Prema dobivenim podacima proizlazi da 43% eksploatacijskih polja (EP) do sada nisu bili predmet nadzora, te da je u 30% EP obavljan nadzor izvan tematskih okvira pa je za pretpostaviti da su bili predmet prijava ili predstavki građana.

Obzirom na činjenicu da je čak 90% obrađenih EP započelo s radom prije 2000. godine i Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš (NN, br. 59/00) veliki postotak odnosno 46% EP je prošao postupak procjene zahvata na okoliš kojom prilikom je i ocijenjen kao prihvatljiv za okoliš. Prema donesenim upravnim mjerama zaključuje se da je najveći broj donesen na temelju Zakona o otpadu, dok daljnji podaci govore da je utvrđeno da se u 73% slučajeva pri obavljanju djelatnosti eksploatacije proizvodi otpad, a da od navedenog broja 73% operatera vodi očevidnik iako ne nužno za sve vrste otpada što je proizvelo veliki broj upravnih mjera na temelju Zakona o otpadu.

Iako je u inspekcijskim nadzorima doneseno samo 8% rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka daljnji podaci govore da je u samo polovici postojećih postrojenja za oplemenjivanje mineralnih sirovina ugrađen sustav za otprašivanje, a da samo trećini operatera (koncesionara) tu obvezu propisuje rudarski projekt temeljem kojeg se odobrava izvođenje radova i dodjeljuje rudarska koncesija. Zanimljiv je i podatak da se s radovima u 90% EP započelo

prije 2000. godine, a da je samo u 27% slučajeva dio kopa saniran. Tijekom 2012. godine UIP je na zahtjev koncesionara izdala ukupno 32 potvrde o provedenim mjerama zaštite okoliša prilikom trajne obustava rudarskih radova na istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima temeljem odredbi Zakona o rudarstvu u postupcima brisanja istražnih prostora iz registra istražnih prostora i postupku brisanja eksploatacijskih polja iz registra eksploatacijskih polja.

4.1.2.3. Odlagališta otpada u sanaciji, provedbe mjera zaštite od požara

Temeljem odredbi Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 111/06, 60/08, 87/09) i Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN, br. 117/07 i 111/11) te u skladu s obvezama iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2012. godini (NN, br. 43/12) (Program) u kojem je MZOIP izvršitelj zadatka iz točke 22. Programa, IZO je u 2012. godini, u suradnji s inspekcijskim službama Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva zdravlja te predstavnicima općina i gradova, kao prioritetnu aktivnost obavila redovne godišnje nadzore svih evidentiranih odlagališta otpada u RH od kojih je veliki broj još uvijek u postupku sanacije.

Preventivne inspekcijske nadzore evidentiranih odlagališta otpada IZO je obavila na ukupno 352 lokacije (128 lokacija u županijama na jadranskom području i 224 lokacija u županijama u kontinentalnom području) i to:

- 165 službenih odlagališta na koja se odlaže otpad (68 lokacija u županijama na jadranskom području i 97 lokacija u županijama u kontinentalnom području),
- 46 odlagališta koja su zatvorena (7 lokacija u županijama na jadranskom području i 39 lokacija u županijama u kontinentalnom području),
- 7 lokacija odlaganja građevinskog otpada,
- 134 lokacije nekontroliranog „divljeg“ odlaganja otpada (46 lokacija u županijama na jadranskom području i 88 lokacija u županijama u kontinentalnom području).

	2009.			2010.			2011.			2012.		
	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:	Jadransko područje	Kontinentalno područje	Ukupno:
Odlagališta na koja se odlaže otpad	71	88	159	69	95	164	70	97	167	68	97	165
Odlagališta koja su zatvorena / ne koriste se / sanirana	22	66	88	13	34	47	5	46	51	7	39	46
Lokacija odlaganja građevinskog otpada	8	0	8	11	0	10	13	0	13	7	0	7
Ukupno:	101	154	255	93	129	221	88	143	231	82	136	218
Lokacija nekontroliranog „divljeg“ odlaganja otpada	37	117	154	44	154	198	51	123	174	46	88	134
Ukupno:	138	271	409	137	282	419	139	266	405	128	224	352
Lokacija nekontroliranog „divljeg“ odlaganja s kojih je otpad uklonjen	11	46	57	11	48	59	7	50	57	12	32	44

Tablica 1: Nadzori IZO na odlagalištima otpada u RH u razdoblju od 2009. do 2012. godine

Kao i prethodnih godina IZO je provjeravala sukladnost s propisanim odredbama na odlagališta koja se koriste, zatvorenim odlagalištima i „divljim odlagalištima“.

Odlagališta koja se koriste

U nadzoru se provjerava da li upravitelj odlagališta (odlagatelj) ima dozvolu za djelatnost gospodarenja otpadom, vodi li propisanu dokumentaciju o otpadu, dostavlja li pravovremeno podatke u ROO, prihvaća li na odlagalište otpad koji je zabranjen, da li je prethodno izrađena osnovna karakterizacija otpada za odlaganje i provodi li se provjera sukladnosti otpada, osigurava li provjeru cjelokupne dokumentacije o otpadu, važe i vizualno pregledava otpad prije i nakon istovara na odlagalište. Provjeravana je i osnovna opremljenost odlagališta (natpisi, ograda, stalni nadzor, protupožarni pojas, manipulativne površine i prostor za skladištenje otpada, priključak na javnu cestu, uređaji za sprječavanje prenošenja prašine i nečistoća s transportnih na kolnike javnih cesta, opremljenost vozila radi sprječavanja rasipanja otpada, širenje prašine, buke i mirisa, prekrivanje odlagališta i skupljanje oborinskih voda, skupljanje i obrada procjednih voda i odlagališnog plina).

S obzirom da se građevinski otpad koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad može odložiti na odlagalište neopasnog otpada isključivo u posebnim odlagališnim poljima inspekcijskim nadzorima je utvrđivano da li se na odlagalištu skladišti azbestni otpad i uvjete skladištenja, a u slučaju da se na odlagalište odlaže otpad koji sadrži azbest, da li odlagalište ispunjava propisane uvjete za odlaganje te vrste otpada. Utvrđeno je da je 15 odlagališta izgrađenu kazetu za odlaganje te vrste otpada, a za dva odlagališta takva kazeta je u izgradnji.

Zatvorena odlagališta

Odlagalište ili dio odlagališta može se zatvoriti i/ili prestati s radom kada su se ostvarili uvjeti za zatvaranje propisani u dozvoli za rad odlagališta. Odlagalište ili dio odlagališta smatra se zatvorenim kada nadležno tijelo nakon obavljenog pregleda, utvrdi da su ispunjeni svi zahtjevi i uvjeti povezani sa zatvaranjem propisani u dozvoli i donese Odluku o zatvaranju.

I nakon zatvaranja odlagališta odlagatelj je odgovoran za održavanje odlagališta, provedbu mjera za sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš te kontrolu nakon zatvaranja. Slijedom toga IZO provjerava je li donesena Odluka nadležnog tijela o zatvaranju i da li odlagatelj provodi mjere za sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš, kao i dodatne mjere kontrole određene u dozvoli i odluci. U nadzorima je utvrđeno da je od 46 pregledanih, 14 zatvorenih odlagališta sanirano. Za ostala je u pripremi potrebna dokumentacija ili su u tijeku radovi ili sa sanacijom nije niti započeto. U većini slučajeva odluka o zatvaranju nije donesena.

„Divlja odlagališta otpada“

U 2012. godini su kao i prethodnih godina rješenjima općinama i gradovima (JLS) naređeno uklanjanje i zbrinjavanje otpada, a u slučaju JLS ne izvrši naređenu mjeru, uklanjanje otpada je dužna obaviti županija. Kada je u kontrolnom nadzoru utvrđeno da u ostavljenom roku JLS nije uklonila otpad obavijest o tome dostavljena je županiji.

Požari na odlagalištima otpada

Iz podataka vezanih za nastanak požara na odlagalištima otpada utvrđeno je da je u 2012. godini na području 13 županija izbilo ukupno 36 požara i to:

- 26 požara na 17 službenih odlagališta otpada: četiri požara na odlagalištu Sveti Juraj (Senj, Ličko-senjska županija), dva požara na odlagalištu Vidovac (Karlobag, Ličko-senjska županija) te Cere (Labin, Istarska županija), Kaštijun (Pula, Istarska županija), Bratiškovački gaj (Skradin, Šibensko-kninska županija), Leć (Vodice, Šibensko-kninska županija), Šljukine njive (Pirovac, Šibensko-kninska županija), Karepovac (Split, Splitsko-dalmatinska županija), Košer (Pučišća, otok Brač, Splitsko-dalmatinska županija), Kupinovica (Supetar, otok Brač, Splitsko-dalmatinska županija), Grabovica

(Dubrovnik, Dubrovačko-neretvanska županija), Andrilovac (Dugo Selo, Zagrebačka županija), Zaprešić (Zaprešić, Zagrebačka županija), Taborište (Petrinja, Sisačko-moslavačka županija), Sodol (Ogulin, Karlovačka županija), Pepelane (Našice, Osječko-baranjska županija), Petrovačka dola (Vukovar, Vukovarsko-srijemska županija),

- 9 požara na 5 divljih odlagališta: Molve i Sveti Petar (Mali Bukovec, Varaždinska županija), Gmajna i Hrzenica (Sveti Đurđ, Varaždinska županija), Zvonimirovo (Suhopolje, Virovitičko-podravska županija).

Najčešći uzrok požara na odlagalištima je samozapaljenje ili paljenje od strane poznate ili nepoznate osobe. Požari se ponavljaju na odlagalištu otpada Šljukine njive u općini Pirovac u Šibensko-kninskoj županiji (26.02.09., 19.03.10., 22.02.11., 24.03.11., 12.01.12. godine).

Postupanje IZO

Zbog odstupanja od zakonskih odredbi IZO je u 2012. godini izdala 45 rješenja i naredila 5 hitnih mjera na zapisnik koje se odnose na požare na odlagalištima, a podneseno je 6 optužnih prijedloga. IZO je od 2009. do 2012. godine naredila ukupno 376 mjera koje se odnose na uklanjanje nepravilnosti na odlagalištima otpada (Tablica 2.).

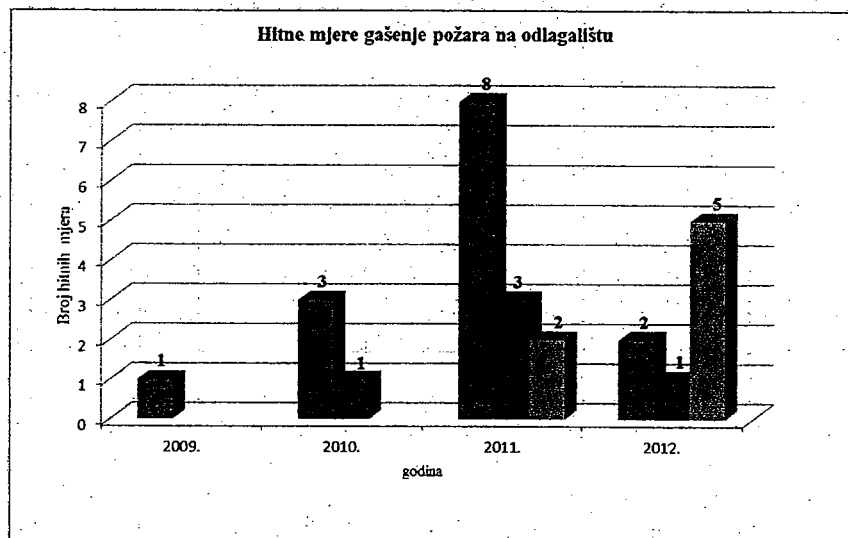
Naređene mjere	2009.	2010.	2011.	2012.
Odlagališta koja se koriste i zatvorena odlagališta				
Izrada, vođenje i dostavljanje propisane dokumentacije	16	10	4	1
Zabrana odlaganja otpada neprihvatljivog za odlaganje	6	4	4	2
Zabrana odlaganja otpada bez propisane dokumentacije ili dozvole	2	3	1	1
Prekrivanje odlagališta inertnim materijalom	9	7	8	8
Prekrivanje opožarenog dijela odlagališta inertnim materijalom			2	
Ograđivanje odlagališta	5		2	1
Uklanjanje otpada odloženog (raznesenog) izvan odlagališta	9	10	5	2
Stalni nadzor odlagališta radi sprječavanja nenadziranog odlaganja otpada i drugih neovlaštenih radnji	1		1	
Mjerenje emisija u zrak			1	
Provođenje mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša (monitoring)	3	2	4	
Privremena zabrana odlaganja otpada			1	
Uređenje protupožarnog pojasa	7	2	3	
Označavanje odlagališta na propisani način	9	2	3	
Uklanjanje otpada i ispitivanje kakvoće tla i procjednih voda			1	
Dostavljanje plana aktivnosti sanacije odlagališta			2	
Provjera otpada na ulazu u odlagalište - vizualna i dokumentacije		1		
Odlaganje azbestnog otpada u kazetu za azbestni otpad		2		
Osiguranje stalnog nadzora (čuvanja) odlagališta	5			
Kontrolu stabilnosti tijela odlagališta				1
Ukupno:	73	43	42	16
Hitne mjere				
Hitne mjere – gašenje požara na odlagalištu	1	3	8	2
Hitne mjere – gašenje požara na odlagalištu i prekrivanje odlagališta inertnim materijalom		1	3	1
Hitne mjere – gašenje požara na odlagalištu i zabrana odlaganja otpada dok se požar ne ugasi			2	5
Ukupno:	1	4	13	8
„Divlja odlagališta“				
Uklanjanje otpada i sanacija tla	66	33	45	32
Zabrana odlaganja otpada			1	
Ukupno:	66	33	46	32
Sveukupno:	139	80	101	56

Tablica 2: Mjere IZO izrečene u razdoblju od 2009. do 2012. godine

Hitne mjere

Hitne mjere je IZO naređivala temeljem članka 193. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07) u slučaju izbijanja požara na odlagalištima otpada kad je postojala neposredna opasnost za život i zdravlje ljudi i okoliš.

Hitne mjere su uključivale gašenje požara na odlagalištu, prekrivanje odlagališta inertnim materijalom i zabranu odlaganja otpada dok se požar ne ugasi (Graf 1.).

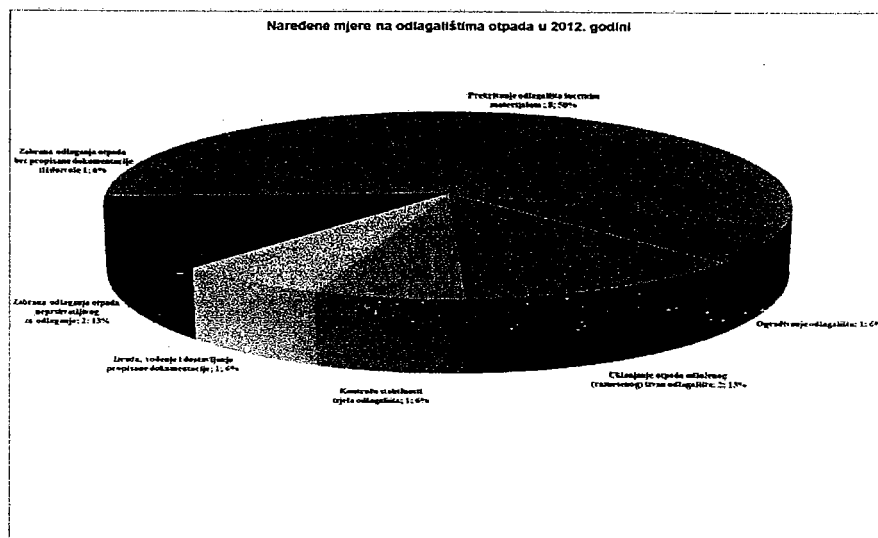

Graf 1. Broj hitnih mjera u razdoblju od 2009. do 2012. godine

Mjere usklađenja uvjeta rada na odlagalištu

Od ukupnog broja naređenih mjera (16) najviše je naređivano prekrivanje odlagališta inertnim materijalom (8 ili 50%) i uklanjanje otpada odloženog (raznesenog) izvan odlagališta (2 ili 12,5%) i zabrana odlaganja otpada neprihvatljivog za odlaganje (2 ili 12,5%).

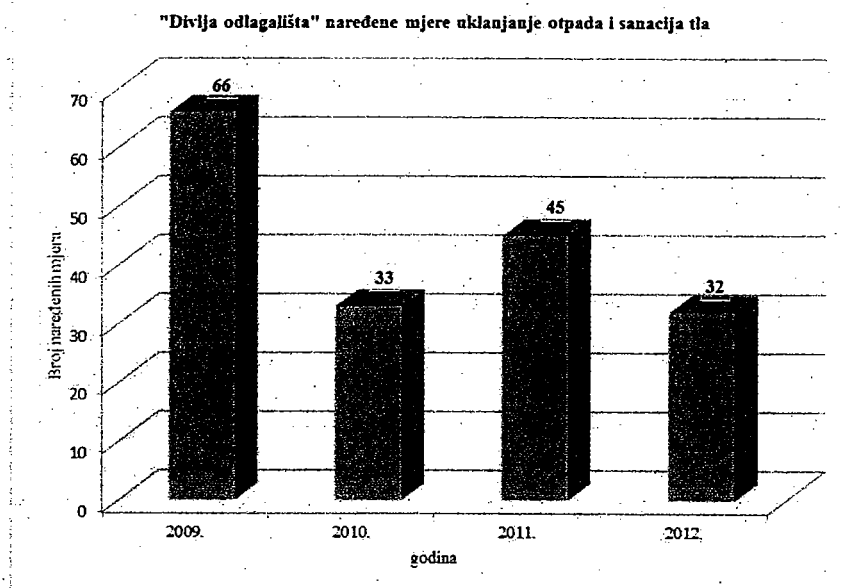
Od ostalih mjera naređeno je izrada, vođenje i dostavljanje propisane dokumentacije (1), zabrana odlaganja otpada bez propisane dokumentacije ili dozvole (1), ograđivanje odlagališta (1) i kontrola stabilnosti odlagališta (1).

Graf 2. Struktura mjera IZO naređenih u 2012. godini

Uklanjanje otpada i sanacija tla („divlja odlagališta“)

Vezano za naređene mjere na „divljim“ odlagalištima otpada, IZO je u razdoblju od 2009. do 2012. godine donijela ukupno 177 rješenja kojima je naređeno uklanjanje otpada i sanacija otpadom onečišćenog tla (Graf 3.).

Graf 3. Broj naređenih mjera uklanjanja otpada i sanacije tla u razdoblju od 2009 do 2012. godine

Ocjena provedbe nadzora

U 2012. godini obavljen je nadzor svih odlagališta otpada sukladno planu rada te dodatno i lokacija „divljih odlagališta otpada“ koje prije toga nisu bile poznate IZO, a saznanje o njima je IZO dobila putem prijava ili obilaskom terena, a ne od općina i gradova, iako su oni dužni o tome imati popis i redoslijed aktivnosti sanacije.

Međutim, svojim postupanjem na „divljim odlagalištima“ IZO rješava samo posljedice nesavjesnog ponašanja pojedinaca, ali ne rješava uzrok problema i problem u cijelosti. Za rješenje ovog problema nužna je veća angažiranost predstavnika JLS u smislu saniranja postojećih „divljih odlagališta“ i u otkrivanju osoba koje odlažu otpad na mjesta koja nisu predviđena za odlaganje otpada, uz posebni naglasak na stalnu edukaciju svojih građana i sprječavanje nastajanja „divljih odlagališta“.

4.1.2.4. Prehrambena industrija - proizvodnje ulja i pržionica kave

Nadzor postrojenja za preradu maslina

Budući da je posljednjih godina u hrvatskom priobalju i otocima zapažen povećani interes za ulaganje u maslinarstvo posebno u dijelu proizvodnje i prerade maslina u 2011. godini u sklopu tematskih nadzora prehrambene industrije započeo je nadzor postrojenja za preradu maslina, koji je kao nastavak aktivnosti završen u 2012. godini. Imajući u vidu kampanjsku preradu sirovine, nadzori postrojenja za preradu maslina provedeni su u zadnjem tromjesečju 2012. godine, a obuhvaćena je provjera usklađenosti rada uljara sa zakonskom regulativom iz područja zaštite okoliša. Pregledima je uočeno da je proteklih godina u ovoj grani proizvodne djelatnosti provedena modernizacija i povećanje preradbenih kapaciteta, uglavnom s ciljem poboljšanja kvalitete gotovog proizvoda. Instalirani kapaciteti uljara kreću od 0,20 t do 4,0 t

prerađenih plodova maslina na sat, a najčešće se pojavljuju tri sustava prerade maslina: tradicionalni (prešanjem), dvo-fazni i tro-fazni sustavi za proizvodnju ulja koji se među ostalim razlikuju po količini i vrsti nastalih nusprodukata (zauljena otpadna voda, komina maslina). Ovisno o ulaznoj sirovini, preradom maslina nastaju značajne količine nusprodukata organskog porijekla (komina) koji može predstavljati otpad, ali se isto tako može korisno iskoristiti kao prirodno organsko gnojivo ili kao izvor energije. U procesu prerade maslina, bez obzira na tip postrojenja, iz 1 tone proizvedenog ulja nastaje oko 2 t organskog otpada.

Sukladno Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada zbog visokih vrijednosti parametara otopljenog ugljika nije dopušteno odlaganje komine na odlagalište neopasnog otpada.

U 2012. godini nadzorom su obuhvaćene male uljare na području Splitsko-dalmatinske županije, Šibensko-kninske županije, Zadarske županije i Dubrovačko-neretvanske županije koje nisu radile u 2011. godini ili iz drugih razloga nisu bile obuhvaćene planom nadzora u 2011. godini.

Ocjena provedbe nadzora

Tijekom 2012. godine na području Splitsko-dalmatinske županije, Zadarske županije i Dubrovačko-neretvanske županije provedeno je 11 nadzora uljara, od čega 1 kontrola izvršenja rješenja. Od 10 pregledanih uljara, u 4 uljare zbog lošeg uroda nije bilo prerade maslina pa su stoga u inspekcijskom nadzoru evidentirani podaci o prerađenoj količini maslina, dobivenom ulju te količini komine iz 2009. ili 2010. godine. Provedenim nadzorima utvrđeno je da se instalirani kapaciteti kreću od 0,15 do 1,8 tona prerađenih maslina na sat, a preradom je dobiveno oko 70 tona maslinovog ulja i približno 139 tona komine, koja se pretežno koristila kao gnojivo u maslinicima, a manje kao dodatak za ishranu životinja ili pripremu komposta. Samo dvije uljare ishodile su vodopravnu dozvolu, te je jedna uljara podnijela je zahtjev za njezinim izdavanjem.

U provedenim nadzorima izdano je 1 rješenje zbog utvrđenih nepravilnosti vezano za zaštitu zraka te je naređeno mjerenje emisija u zrak putem ovlaštene osobe, a provedenim kontrolnim nadzorima utvrđeno je da je stranka postupila po rješenju.

Kontrolom izvršenja rješenja iz 2011. godine utvrđeno je da je rješenje izvršeno i da se vodi evidencija o nastanku i tijeku otpada i da je izrađen Plan gospodarenja otpadom.

Problematika postupanje s kominom

Inspekcijskim nadzorima provedenim 2012. godine utvrđeno je da po toni proizvedenog maslinovog ulja nastaje između 1,6 i 2,6 tona komine. S kominom koja nastaje kao nusprodukt u postupku dobivanja maslinovog ulja proizvođači postupaju na različite načine. Jedan dio prerađivača kominu tretira kao proizvodni otpad i predaje je ovlaštenim sakupljačima zbog korištenja u energetske svrhe u cementari CEMEX u Solinu.

To su uglavnom uljare koje se nalaze u blizini cementare, jer doprema komine iz udaljenijih područja ili s otoka nije ekonomski opravdana.

Veliki dio proizvođača ulja kominu koristi kao gnojivo u maslinicima. Međutim, svježa maslinova komina ne može se upotrebljavati kao organsko gnojivo, jer sadrži visoku koncentraciju amonijaka i vodotopivih soli pa u direktnom kontaktu s korijenom biljke može izazvati njezino sušenje.

Prirodna razgradnja, tj. humifikacija maslinove komine spora je i traje 4-5 godina, stoga se u praksi koristi kompostiranje uz dodatak različitih preparata za ubrzano biološko razlaganje. Tako dobiveno organsko gnojivo može se koristiti već nakon 6 mjeseci. Ovakav postupak je i

jedan od preduvjeta za dobivanje ekoznaka (Zakon o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda, NN, br. 139/10) pa ga maslinari često koriste.

Međutim, kako bi ovakav način postupanja s kominom bio u skladu sa zakonskom regulativom potrebno je ostvariti usku suradnju s nadležnim Ministarstvom poljoprivrede te poljoprivrednom i vodopravnom inspekcijom u čijoj je nadležnosti nadzor nad primjenom općih načela dobre poljoprivredne prakse u korištenju gnojiva kao i zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja te postupanje s otpadnim vodama koje ovisno o vrsti postrojenja nastaju u značajnim količinama.

Najveći problem postupanja s kominom je nedostatak njezinog organiziranog prikupljanja i korištenja kao organskog gnojiva, dodatka stočnoj hrani ili vrijednog energenta. Pojedini pozitivni primjeri uporabe komine za ogrjev u privatne svrhe još uvijek nisu dovoljni za dugoročno rješavanje problema sve većih količina komine koje se očekuju kad dospije puni urod u mladim nasadima maslina. Jedna od karakteristika prerade maslina je da su uljare pretežno postrojenja malih kapaciteta u privatnom vlasništvu te nemaju dovoljne financijske resurse i tehnološke mogućnosti za zbrinjavanje otpadne komine i obradu otpadnih voda te bi s obzirom na velike troškove transporta, kominu bilo najbolje zbrinjavati što bliže mjestu nastanka.

Odlaganjem komine na poljoprivredno zemljište razvijaju se neugodni mirisi, zauhljene vode su potencijalna opasnost ako se razliju po prometnicama, a postoji i rizik od zagađenja podzemnih voda zbog čega je nužna suradnja s Ministarstvom poljoprivrede, posebno poljoprivrednom i vodopravnom inspekcijom, u čijoj je nadležnosti zaštita poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja te postupanje s otpadnim vodama.

U mediteranskim zemljama Europske unije situacija je slična, ali postoje pozitivne inicijative da postupanje s otpadom od prerade maslina bude organizirano i zakonski regulirano. Primjerice, u Italiji je 1996. godine donesen pravilnik (Legge 11 novembre 1996, n. 574) kojim se propisuje način odlaganja komine na zemljišta, uzimajući u obzir propusnost tla, blizinu vodocrpilišta, udaljenost od naselja i prometnica.

Nadzor proizvođača kave

Tijekom 2012. godine planiran je nastavak aktivnosti provođenja nadzora pravnih i fizičkih osoba-obrtnika koji su registrirani za proizvodnju kave i kavovine na području RH, a koji su započeti u 2011. godini. Cilj nadzora bio je utvrditi usklađenost rada navedenih subjekata sa zakonskom regulativom iz područja zaštite okoliša, a naročito u području zaštite zraka. U tehnološkom procesu prženja kave oslobađaju se određene količine praškastih komponenti kao i hlapivih organskih komponenti čija je emisija propisana graničnim vrijednostima ukupnog ugljika u Uredbi o graničnim vrijednostima emisije onečišćujućih tvari iz stacionarnih izvora (NN, br. 117/12).

Inspekcijski nadzori u 2012. godini provedeni su u cilju kontrole izvršenja rješenja izdanih u prethodnoj godini, a vezano za obvezu vođenja očevidnika o nastanku i tijeku otpada te mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora (ispust pržionika i hladionika kave). Nadzirano je 5 pravnih osoba (Zlatna kava d.o.o. u Matuljima, Golden B & B Marketing d.o.o. u Umagu, Sidamo d.o.o. u Dugopolju, Kavaimpex d.o.o. u Boljunu i Lužac d.o.o. u Vukovaru) te je utvrđeno da su izvršene sve obveze dane predmetnim rješenjima, dok je jedna pržionica prestala s poslovanjem.

Kao određen problem u radu pržionica predstavljaju tvrtke Arabesca i Ana Marija u Sesvetama gdje je IZO obavila 4 nadzora u ljetnim mjesecima 2012. godine temeljem zaprimljenih anonimnih prijava građana te Zelene akcije o širenju dima i lebdećih čestica iz pržionika kave navedenih tvrtki.

Nadzorima nisu potvrđeni navodi iz prijave, a inspekcija je radi utvrđivanja stvarnih emisija onečišćujućih tvari u zrak, pržionici kave Arabesca d.o.o. rješenjem naredila posebna mjerenja zbog osnovane sumnje da je došlo do prekomjernog ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak. Mjerenja su provedena putem ovlaštene osobe, a rezultati mjerenja nisu potvrdili prekoračenje graničnih vrijednosti emisija ukupne praškaste tvari, ukupnih hlapljivih ugljikovodika, oksida dušika izraženih kao NO₂, te ugljikovog monoksida.

4.1.2.5. Turističke prometnice

Nadzore turističkih prometnica kao zasebnih tematske cjelina IZO obavlja u kontinuitetu zadnjih 7 godina s ciljem uklanjanja odbačenog otpada uz prometnice prije početka turističke sezone. Inspekcijski nadzori su provedeni u svim županijama i obuhvatili su prometnice i operatere koji su zaduženi za njihovo održavanje, odmorišta s pratećim sadržajima (benzinske postaje, moteli, restorani, caffè barovi), te okoliš prirodnih i kulturnih znamenitosti. Ukupno su pregledane dionice 7 autocesta, 73 državnih cesta, 57 županijskih cesta i 13 lokalnih cesta.

Zbog utvrđenih nepravilnosti izdano je ukupno 37 rješenja (9 rješenja prema ZOZZ, 28 rješenja prema ZOO) te 5 optužnih prijedloga. Rješenja prema Zakonu o zaštiti zraka izdana su zračnoj luci, pratećim ugostiteljskim objektima i benzinskim postajama radi dostave podataka o opremi koja sadrži više od 3 kg rashladne tvari, mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora, provjere nepropusnosti radnih tvari iz rashladnih i klimatizacijskih uređaja i vođenja očevidnika o potrošnji organskih otapala.

Od 28 rješenja na temelju Zakona o otpadu, 19 rješenja je izdano radi uklanjanja odbačenog otpada, a preostalim rješenjima naređeno je benzinskim postajama, ugostiteljskim objektima i operateru za održavanje prometnica, vođenje očevidnika o nastanku i tijeku otpada. Optužni prijedlozi pokrenuti su zbog nepravilnosti utvrđenih uz vođenje dokumentacije o otpadu, dostave podataka u AZO, te predaje opasnog otpada bez izvješća o fizikalnim i kemijskim svojstvima otpada.

Ocjena provedbe nadzora

Nadzori turističkih prometnica u 2012. godini obavljeni su prema zadanom planu i naputku, a o izvršenim nadzorima dostavljena su izvješća koordinatoru nadzora. Realizacija zadanog plana ovog tematskog nadzora u cijelosti je ostvarena u 2012. godini.

Kao i svake godine inspekcija je obavljajući nadzore naročitu pažnju posvećivala odbačenom otpadu uz turističke prometnice. Analizirajući broj izdanih rješenja o uklanjanju otpada, u 2012. godini zabilježeno je 49% manje slučajeva odbacivanja otpada u odnosu na 2011. godinu. Odbacivanje najčešće građevinskog otpada utvrđeno je uz prometnice u Krapinsko-zagorskoj županiji (izdano 10 rješenja za uklanjanje otpada), u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (4 rješenja), u Zadarskoj županiji (2 rješenja), u Šibensko-kninskoj županiji (1 rješenje), u Istarskoj županiji odbačen azbestni otpad (1 rješenje), u Virovitičko-podravskoj županiji odbačen opasni otpad (1 rješenje). U Ličko-senjskoj županiji radi odbačene piljevine i komunalnog otpada Općini Perušić i komunalnoj tvrtki Hidrocom je inspekcija usmeno naredila ukloniti i zbrinuti odbačeni otpad. U Osječko-baranjskoj županiji inspekcija je Općini Erdut proslijedila na nadležno postupanje odbačeni glomazni i komunalni otpad.

Ponovljeno odlaganje otpada na lokacijama na kojima je i prethodnih godina odbačen otpad zabilježeno je uz prometnicu D500 na području Općine Kršan u Istarskoj županiji i na dvije lokacije u Šibensko-kninskoj županiji, uz D121, u Općini Tisno i uz Morinjski most na području Grada Šibenika.

S obzirom na problematiku odbacivanja otpada uz prometnice koja se još uvijek ponavlja svake godine, provođenje ovog tematskog nadzora je opravdano.

4.1.2.6. Ovlaštenici za gospodarenje otpadom i praćenje onečišćujućih tvari u zrak

Djelatnost gospodarenja otpadom obuhvaća obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i/ili zbrinjavanja otpada (obrada, odlaganje, spaljivanje i drugi načini zbrinjavanja otpada), a pravna ili fizička osoba koja obavlja tu djelatnost mora imati dozvolu nadležnog tijela. Dozvole za gospodarenjem opasnim otpadom te za spaljivanje i suspaljivanje otpada izdaje MZOIP, a dozvole za gospodarenje komunalnim otpadom i posebnim kategorijama otpada izdaju nadležna upravna tijela u županijama odnosno Gradu Zagrebu.

Dozvolom se određuju vrste i količine otpada s kojima se posluje, ispunjavanje propisanih uvjeta (tehnički uvjeti za rad, način i sustav praćenja, mjere opreza koje iz sigurnosnih razloga treba poduzeti) te postupak, lokacija i mjesto oporabe.

IZO redovito nadzire osobe ovlaštene za gospodarenje otpadom, bilo po redovnom planu rada ili po prijavi, a nadzor komunalnih društava nadzire se svake godine u sklopu nadzora odlagališta otpada. Pregled ukupnog broja nadzora osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom po godinama prikazan je u Tablici 3.

Godina	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Ukupan broj nadzora	142	280	438	281	201

Tablica 3: Broj nadzora osoba ovlaštenih za gospodarenja otpadom u razdoblju od 2008. do 2012.

Za planiranje subjekata za nadzor korišten je popis ovlaštenika za skupljanje, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada preuzet iz baze AZO-a koja vodi evidenciju o izdanim dozvolama za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom. Prema podacima AZO, zaključno sa svibnjem 2012. godine dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom, bilo da je riječ o skupljanju, skladištenju, uporabi ili zbrinjavanju otpada, imala je 101 pravna ili fizička osoba, a dozvolu za gospodarenje neopasnim otpadom 150 osoba. Broj izdanih dozvola po godinama prikazan je u Tablici 4. uz napomenu da neke pravne ili fizičke osobe imaju dvije ili više dozvola.

Vrsta dozvole	Broj dozvola						
	svibanj 2006.	ožujak 2007.	lipanj 2008.	svibanj 2009.	svibanj 2010.	srpanj 2011.	svibanj 2012.
Gospodarenje opasnim otpadom	18	49	111	130	134	128	118
skupljanje	16	39	94	110	115	105	95
obrada/oporaba	10	27	34	70	51	59	63
termička obrada	1	11	20	28	28	30	29
Gospodarenje neopasnim, proizvodnim i komunalnim otpadom - ukupno	245	333	414	525	545	555	576
skupljanje	228	303	363	451	464	484	493
obrada/oporaba	59	98	75	195	197	249	275
termička obrada	4	7	16	21	35	43	46
odlaganje	47	51	79	97	106	107	101

Tablica 4: Vrsta i broj važećih dozvola za gospodarenje otpadom za razdoblje svibanj 2006 – svibanj 2012. (Izvor: AZO)

Nadzor ovlaštenika za gospodarenje otpadom provodi se u vezi provjere poštivanja njihovog postupanja prema odredbama propisa kojima se uređuje način gospodarenja otpadom.

U slučaju nadzora ovlaštenika koji se bavi oporabom otpada očividno se između ostalog utvrđuje je li nadzirana osoba za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom posjeduje dozvolu nadležnog tijela, koje vrste otpada skladišti i/ili oporabljuje, da li građevine i prostor na kojem se otpad oporabljuje udovoljavaju uvjetima propisanim odredbama Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN, br. 23/07, 111/07 i 35/08), vodi li se evidencija (očevidnik) o nastanku i tijeku otpada, kako za skupljeni i/ili oporabljeni tako i za vlastiti otpad nastao u obavljanju djelatnosti, da li obavljanje djelatnosti ima za posljedicu ispuštanje onečišćujućih tvari u zrak, provode li se mjerenja u svrhu utvrđivanja količina onečišćujuće tvari ispuštenih u zrak i da li su izmjerene vrijednosti u dopuštenim granicama, te usklađenost rada s drugim propisanim obvezama iz područja okoliša, kao što je dostava podataka u ROO.

U slučaju da neka pravna ili fizička osoba-obrtnik obavlja djelatnost gospodarenja otpadom bez ishodne dozvole, IZO ima pravo i obvezu zabraniti obavljanje takve djelatnosti.

Ukoliko ovlaštena osoba ne postupa u skladu s izdanom dozvolom IZO ovlaštena je rješenjem privremeno obustaviti obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom dok se postupanje nadzirane osobe ne uskladi s propisanim uvjetima odnosno uvjetima iz dozvole.

Tijekom 2012. godine obavljen je nadzor 201 subjekta na 220 lokacija pri čemu je obavljeno 334 nadzora uključujući prve nadzore i kontrole izvršenja rješenja.

Od 201 nadziranih subjekata utvrđeno je da njih 16 ne obavlja djelatnost skupljanja, uporabe i/ili zbrinjavanja otpada, iako su za iste ishodili propisanu dozvolu.

Provedeni su cjeloviti nadzori prema odredbama Zakona o otpadu, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o zaštiti okoliša te pratećih provedbenih propisa.

Osobita je pozornost dana provjeri ispunjavanja propisanih uvjeta za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, usklađenosti postupanja s dozvolom za gospodarenje otpadom te vođenju propisane dokumentacije o otpadu i njeno dostavljanje u propisanim rokovima.

Od 185 nadziranih subjekata koji su obavljali neku od djelatnosti gospodarenja otpadom kod njih 75 (40 %) utvrđene su nepravilnosti odnosno povrede odredbi propisa. Broj nadziranih subjekata, broj nadzora i poduzete mjere od strane IZO prikazan je u Tablici 5.

GODINA	Nadzirani subjekti	Broj nadzora	RJEŠENJA								OPTUŽNI PRIJEDLOZI			
			ZOZO		ZOO		ZOZZ		Ukupno		Podneseni optužni prijedlozi			
			doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	ZOZO	ZOO	ZOZZ	Ukupno
2010.	312	438	5	1	81	42	9	6	95	49	4	22	4	30
2011.	139	281	4	5	74	78	16	12	94	93	7	21	2	30
2012.	185	318	0	1	61	63	10	14	71	78	2	19	1	22

Tablica 5: Broj nadziranih ovlaštenika za gospodarenje otpadom, broj nadzora i poduzete mjere IZO (Izvor: pojedinačna izvješća IZO)

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti tijekom 2012. godine doneseno je 71 rješenje od kojih 61 na temelju Zakona o otpadu i 10 rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka.

Rješenja donesena na temelju Zakona o otpadu u većini slučajeva odnose se na vođenje propisane dokumentacije (očevidnici o nastanku i tijeku otpada, planovi gospodarenja otpadom). Rješenja na temelju Zakona o zaštiti zraka uglavnom su donesena zbog neobavljenih mjerenja emisije onečišćujućih tvari u zrak iz stacionarnih izvora. Ukupno je izvršeno 78 rješenja od kojih 48 iz 2012. godine i 30 iz prethodnih godina, a nadležnim prekršajnim sudovima podnesena su 22 optužna prijedloga, od kojih 19 na temelju Zakona o otpadu. Tijekom 2012. godine uočena je ista problematika u sustavu gospodarenja otpadom kao i prethodnih godina.

Ocjena provedbe nadzora

Primjena i provedba upravnih mjera pokazala je opravdanost izbora ove tematske cjeline za sustavni nadzor. Programom rada IZO za 2013. godinu nadzor ovih subjekata također je planiran kao jedan od sustavnih tematskih nadzora, a obzirom na značaj ovih subjekata u tokovima gospodarenja otpadom.

U vezi provedenih nadzora može se zaključiti da su se odgovarajuće primjenjivale upravne mjere na temelju kojih su u primjerenom roku otklonjeni utvrđeni nedostaci odnosno odstupanja od propisanih obaveza nadziranih osoba.

4.1.2.7. Ovlaštenici koncesije za skupljanje, oporabu i obradu ambalažnog otpada

IZO je u 2012. godini obavila nadzor 15 pravnih osoba, ovlaštenih za gospodarenje ambalažnim otpadom kojima su dodijeljene ukupno 23 nacionalne koncesije.

Koncesije su od strane nadležnog Ministarstva dodijeljene za djelatnosti gospodarenja otpadom koja su od interesa za RH za petogodišnja i desetogodišnja razdoblja od 2006.-2011. 2007.-2012. te 2008.-2018.

U Tablici 6. su prikazani podaci o stanju koncesija za gospodarenje ambalažnim otpadom kod nadziranih osoba u 2012. godini.

Vrsta koncesije za gospodarenje ambalažnim otpadom		Broj koncesija	
		Istekle	Važeće
Skupljanje		11	
Skupljanje i obrada (uključujući i ambalažu onečišćenu opasnim tvarima)			1
Oporaba	drvena ambalaža		1
	ambalaža od plastike		4
	papir	1	1
	metal	1	1
	staklo	1	1

Tablica 6. Podaci o stanju koncesija za gospodarenje ambalažnim otpadom

Inspekcijski nadzori obuhvatili su slijedeće pravne osobe: Brković d.o.o. za proizvodnju materijala, trgovinu i usluge na lokaciji u Svetoj Nedelji, Drava International d.o.o. za proizvodnju proizvoda od plastike u Osijeku, Eko Velebit d.o.o. za sakupljanje, preradu i trgovinu otpadom u Štikadi, Lovinac, Lotus 91 d.o.o u Jelkovcu, PAN-papirna industrija – Tvornica kartona i kartonske ambalaže d.o.o. u stečaju, Zagreb, Varkom d.d. za opskrbu vodom i odvodnju otpadnih voda u Varaždinu, C.I.O.S. d.o.o., za skupljanje i primarnu preradu industrijskih otpadaka te unutarnju i vanjsku trgovinu u Zagrebu, Metis d.d. za sakupljanje, reciklažu i trgovinu ostataka i otpadaka (Podružnice Kukljanovo, Pula, Ogulin i Otočac), Unija Nova d.o.o. za reciklažu otpadaka, Pogon u Sessvetskom Kraljevcu, Odlagalište

sirovina, d.o.o. za sakupljanje i primarnu preradu industrijskih otpadaka u Zadru, Eko-flor plus d.o.o. za komunalne usluge i trgovinu u Oroslavlju, Iora VTC d.o.o. u Virovitici, Belišće d.d. Tvornica za proizvodnju poluceluloze i papira u Belišću, Unijapapir d.d. u Zagrebu i Vetropack Straža tvornica stakla d.d., Hum na Sutli.

Nadzirane pravne osobe imale su ukupno 11 koncesija za skupljanje ambalažnog otpada, 1 koncesiju za skupljanje i obradu (uključujući i ambalažu onečišćenu opasnim tvarima), te 11 koncesija za uporabu ambalažnog otpada (drvo, plastika, metal, staklo i papir).

Koncesijski ugovori za **skupljanje** ambalažnog otpada su istekli. Ministarstvo je u NN, br. 80/11 objavilo odluku o namjeri davanja novih koncesija za obavljanje djelatnosti skupljanja otpadne ambalaže na području RH, međutim postupak za odabir novih koncesionara još nije bio završen.

Temeljem članka 20.a Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN, br. 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11 i 126/11) radi osiguranja kontinuiteta gospodarenja ambalažnim otpadom, te u slučaju da za pojedine vrste ambalažnog otpada ili za pojedina područja nije odabran ovlašten sakupljač ili oporabitelj, FZOEU će sa ovlaštenim sakupljačem ili oporabiteljem sklopiti ugovor za obavljanje djelatnosti skupljanja ili uporabe na određeno vrijeme do završetka postupka odabira ovlaštenog sakupljača ili oporabitelja.

Do srpnja 2012, kada su inspekcijski nadzori završeni, 6 ovlaštenih pravnih osoba: EKO-FLOR d.o.o., Drava International d.o.o., Sirovina odlagalište d.o.o., Lotus 91 d.o.o., Metis d.d., i Flora VTC sklopilo je privremeni ugovor s FZOEU, te su nastavili obavljati djelatnost skupljanja ambalažnog otpada, a kod ovlaštenih osoba Unijapapir d.d., i Varkom d.d. sklapanje ugovora je bilo u postupku.

Nadzorima je utvrđeno da važeće koncesije za **oporabu** ambalažnog otpada ima 6 ovlaštenih pravnih osoba: Eko Flor d.o.o., Brković d.o.o., Belišće d.d., C.I.O.S., Drava international d.o.o. i Vetropack Straža tvornica stakla d.d.

Dvije pravne osobe kojima je istekla koncesija za uporabu staklenog otpada (Unija Nova d.o.o.) i metalnog ambalažnog otpada (Odlagalište sirovina d.o.o.), sklopile su s FZOEU ugovore za privremenu uporabu i zbrinjavanje navedene ambalaže na određeno vrijeme do završetka postupka odabira ovlaštenog oporabitelja.

Ovlaštenoj osobi PAN-papirna industrija –Tvornica kartona i kartonske ambalaže d.o.o. u stečaju za **skupljanje i uporabu** ambalažnog otpada istekla je dozvola za obavljanje djelatnosti skupljanja i uporabe otpadnog papira još za vrijeme trajanja koncesije, te je posljedično istekom dozvole prestala biti i ovlaštenik i koncesionar, a u trenutku nadzora utvrđeno je da tvrtka ne posluje.

Ovlaštena pravna osoba Eko Velebit d.o.o. za **skupljanje i obradu** otpadne primarne i sekundarne ambalaže uključujući i ambalažu onečišćenu opasnim tvarima ima važeću koncesiju.

Inspekcija je radi utvrđenih nepravilnosti ovlaštenicima izdala ukupno 3 rješenja (uklanjanje proizvodnog otpada koji se skladišti duže od tri godine na lokaciji sjedišta, uklanjanje nepropisno uskladištenog otpada, vođenje očevidnika u svojstvu skupljača otpada na obrascu ONTO), te je kontrolnim nadzorima utvrđeno da su nepravilnosti uklonjene.

Inspektori su koncesionarima u zapisnik naredili ažurno ispunjavanje očevidnika o nastanku i tijeku otpada, pravilno popunjavanje obrazaca za ROO i označavanje spremnika s otpadom.

Zbog povrede Zakona o otpadu, Ministarstvu je predloženo ukidanje 2 privremene dozvole za gospodarenje otpadom po pravu nadzora.

Ocjena provedbe nadzora

S obzirom na značaj ovih subjekata u tokovima gospodarenja otpadom primjena i provedba upravnih mjera pokazala je opravdanost izbora ove tematske cjeline za sustavni nadzor. U vezi provedenih nadzora može se zaključiti da su se odgovarajuće primjenjivale upravne mjere na temelju kojih su u primjerenom roku otklonjeni utvrđeni nedostaci odnosno odstupanja od propisanih obaveza nadziranih osoba.

4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

4.2.1. Nadzori po prijavama

U UIP je tijekom 2012. godine zaprimljeno 1654 predstavki. Po strukturi zaprimanja najbrojnije su predstavke građana 46,49 %, zatim VIP 38,33 %, te anonimne predstavke 15,18 %. IZO je postupila i provela odgovarajuće postupke prema navodima iz 76,80 % zaprimljenih predstavki, a 23,20 % je proslijeđeno drugim inspekcijskim tijelima. U odnosu na prethodnu godinu broj zaprimljenih predstavki je manji za 13,76 %.

Na e-mail adresu: okolis.inspekcija@mzoip.hr, koja je namijenjena za zaprimanje elektroničkih predstavki građana upućenih inspekciji zaštite okoliša, tijekom 2012. godine pristigle su 422 predstavke. Od ukupnog broja predstavki 269 je proslijeđeno pročelnicima Područnih jedinica IZO, a 153 je proslijeđeno na daljnje postupanje drugim nadležnim tijelima/inspekcijama. Uočen je značajan porast (128 %) ukupno pristiglih elektroničkih predstavki u 2012. godini u odnosu na prethodnu 2011. godinu.

Iz nadležnosti IZO najčešći razlozi podnošenja predstavki odnosili su se na nepropisno gospodarenje otpadom, odlaganje otpada na mjesta koja za to nisu predviđena, paljenje otpada i izlivanje opasnog otpada, kao i onečišćenje zraka zbog širenja neugodnih mirisa, dima i prašine iz raznih izvora.

Najučestalije pritužbe koje su proslijeđene u rad drugim tijelima/inspekcijama odnosile su se na bespravnu gradnju, nepropisno ispuštanje sadržaja septičkih jama, buku, ugroženost zdravlja ljudi, onečišćenje voda, devastaciju šuma i zaštićenih predjela, nepropisno držanje životinja, nepropisno poslovanje subjekata i eksploataciju mineralnih sirovina.

4.2.2. Izvanredni događaji

Osim planiranih nadzora IZO, obavlja i neplanirane nadzore u slučajevima izvanrednih događaja koji ugrožavaju okoliš, te izazivaju opasnost za život i zdravlje ljudi. Većinu dojava inspekcija je zaprimila od Županijskih centara 112, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, međutim bilo je poziva i djelatnika policijskih postaja, komunalnih poduzeća, djelatnika INE d.d., vodočuvara, novinara i anonimnih prijavitelja.

S obzirom na specifičnost lokacija i senzibiliziranosti građana na problematiku širenja neugodnih mirisa u okoliš, IZO je, osobito u vrijeme vikenda i u večernjim satima, zapimala značajan broj poziva u kojima su građani ukazivali na pogoršanu kvalitetu zraka uslijed aktivnosti koje su se provodile na lokaciji odlagališta „Mariščina“, Viškovo u Primorsko-goranskoj županiji, te na prekogranične učinke rada rafinerije iz susjedne države koje su imale utjecaj na kvalitetu zraka na području Slavenskog Broda u Brodsko-posavskoj županiji.

Tijekom 2012. godine IZO je od Centra 112 zaprimila 165 dojava o izvanrednim događajima do kojih je došlo na područje RH. Na osnovu tih dojava inspekcija je obavila ukupno 150 nadzora, u kojima je utvrđeno da se u 5 slučajeva radilo o neopravdanom pozivu, a kod 18 slučajeva izvanredni događaji nisu prouzročili onečišćenje okoliša.

Najviše izvanrednih događaja zabilježeno je na području Zagrebačke županije (41 inspekcijski nadzor), te Osječko-baranjske županije (23 nadzora), a s obzirom na mjesece, najviše izvanrednih događaja zabilježeno je u periodu od svibnja do kolovoza.

Izvanredni događaji koji su zabilježeni u komunalnoj djelatnosti (24 događaja), industriji (22), prometu (34), te ostalim slučajevima (49) prouzročili su onečišćenje sastavnica okoliša.

Onečišćenje zraka nastalo je uslijed požara na odlagalištima otpada Karepovac u Splitu, Vidovac u Karlobagu, Sv. Juraj u Senju, Vučje Brdo u Planom, Košer na Braču, Andrilovcu i privatnom odlagalištu drvenog otpada u Josipovcu.

Požari su zabilježeni u Tvornici Studenac u Lipiku, na vojnom poligonu u Varaždinu (gorio je pileći gnoj) te u naselju Jelkovec. Spaljivanje granja i otpada zabilježeno je u Osijeku, u naselju Rajevo Selo u Općini Drenovci (požar naslaga trave i panjeva) i šljunčari Gradina u Općini Tordinci (drvena masa i šiblje).

Inspektori su izlazili na teren povodom dojava o neugodnim mirisima iz pogona Plive, Arabesce (pržionica kave) i Coca Cole u Zagrebu, tvrtke MIV d.d. i Mundus d.d. u Varaždinu, Ferro-Prais d.o.o. u Čakovcu, tvrtke Kemo d.o.o. Pogon Đurđenovac, Belišće d.d. (kvar na pročišćivaču otpadnih voda), te iz kompostane Prudinec Jakuševac. Građani su prijavljivali Centru 112 neugodne mirise na području Osijeka (više lokacija), Đakova, Šašinovca i Zagreba (Radnička cesta).

Onečišćenje zraka zabilježeno je uslijed ispuštanja plinovitog klora iz spremnika u Daruvarskim toplicama, istjecanja amonijaka iz tvrtke Koka d.d. u Varaždinu, te čišćenja sistema kanalizacije u Tvornici ulja Zvijezda. Onečišćenje zraka ugljenom prašinom utvrđeno je za vrijeme prekrcaja ugljena u Luci Vukovar.

Do onečišćenja tla dolazilo je u slučajevima odbacivanja otpada, istjecanja goriva radi oštećenja spremnika vozila prilikom prometnih nesreća, te propuštanja naftovoda. Najviše slučajeva odbačenih spremnika s motornim uljem, bitumenom, emulzijama za parkete, silikonima, kemikalijama i nepoznatim tekućinama, zabilježeno je na području Zagrebačke županije.

Onečišćenje tla uslijed namjernog ili mehaničkog oštećenja naftovoda ili propuštanja slanovoda u vlasništvu INE d.d. zabilježeno je na Pogonima Žutica, Bunjani, Šumećani i Šandrovac, naftovodima na području Gornjeg Prnjavorca, Ivanić Grada, u Sobočanima i Posavskim Bregima.

Informacije o onečišćenju voda IZO zaprimala je radi pojave masnih mrlja na rijeci Savi, zagađenja mora zbog istjecanja lož ulja iz spremnika kotlovnice Atlas hotela Odisej d.o.o., istjecanja goriva u kanalizaciju radi prometne nesreće, ispuštanja lož ulja u potok, zamuljivanja vode radi čišćenja odvodnog kanala tvrtke Vinka d.d. u Vinkovcima. IZO je ovisno o vrsti izvanrednih događaja surađivala i s drugim inspekcijama (vodopravnom, sanitarnom) i službama (policijom, vatrogascima) te ovlaštenim tvrtkama koje su obavljale sanaciju terena.

Izvanredni događaji u 2012. imali su i štetne posljedice na stanovništvo, 3 osobe su poginule (eksplozija u pogonu proizvodnje lijekova Plive, čišćenje kanalizacijskog šahta Tvornice ulja Zvijezda), 19 osoba je ozlijeđeno (istjecanje amonijaka u pogonu tvrtke Koka d.d., istjecanje plina u Varaždinu, požar u Tvornici Studenac Lipik, eksplozija plina u Varaždinu, prometna nesreća) 20 osoba je evakuirano (istjecanje klora iz spremnika tvrtke Daruvarske Toplice d.o.o.).

4.3. Suradnja inspekcije

4.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Planirana suradnja s drugim tijelima državne uprave je u potpunosti realizirana provedbom zajedničkih inspekcijskih nadzora i provedbom projekata.

Dovršena je provedba twinning projekta *Provedba novog Zakona o zaštiti okoliša usklađenog sa EU zakonodavstvom u slučajevima kaznenih djela protiv okoliša*. Cilj projekta bio je unaprijediti postupanje MZOIP-a kao i drugih relevantnih dionika uključenih u zaštitu okoliša za učinkovito otkrivanje i procesuiranje prekršajnih i kaznenih djela protiv okoliša.

Kao što je planirano uz glavnog korisnika projekta, IZO, u provedbu projekta bili su uključeni inspektori zaštite prirode, vodopravni inspektori, Ministarstvo pravosuđa, Pravosudna akademija, Ministarstvo financija - Carinska uprava, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Državno odvjetništvo RH i Hrvatsko društvo sudskih vještaka.

Rezultat projekta je izrađena procjena stanja provedbe Zakona o zaštiti okoliša u slučajevima prekršajnih i kaznenih djela protiv okoliša, izrađene su preporuke za koordinirano postupanje; definirani su i prevedeni na hrvatski jezik standardni operativni postupci suradnje IZO s drugim dionicima u slučajevima prekršajnih i kaznenih djela protiv okoliša; izrađen je, preveden na hrvatski jezik, objavljen i distribuiran Priručnik za koordiniranu provedbu Zakona o zaštiti okoliša u RH za sve uključene dionike; provedena analiza potreba za obukom te izrađen i proveden program obuke.

Isto tako u rujnu 2012. godine započela je implementacija novog twinning projekta *Jačanje kapaciteta za provedbu nadzora prekograničnog prometa otpadom* u okviru programa IPA 2009 I. komponenta. Zemlja partner je Austrija, a provedba projekta je započela 1. lipnja 2012. godine, s predviđenim trajanjem od 21 mjesec. Vrijednost projekta je 1.160.000 eura, od čega se iz IPA fonda pokriva 95%, a preostalih 5% se odnosi na hrvatsko nacionalno sufinanciranje.

Uz MZOIP kao glavnog korisnika projekta, ključni dionici ovog projekta su: Ministarstvo financija, Carinska uprava; Ministarstvo unutarnjih poslova, Granična policija; Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Uprava sigurnosti plovidbe; Ministarstvo obrane, Obalna straža; te Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost. Cilj projekta je učinkovita provedba nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva koje se odnosi na prekogranični promet otpadom.

Izrađen je program obuke za jačanje kapaciteta svih uključenih sudionika te je prema njemu i započela obuka tijekom 2012. godine, a održana je u 8 gradova: Varaždinu, Zagrebu, Bjelovaru, Zadru, Splitu, Osijeku, Slavonskom Brodu i Rijeci.

4.3.2. Međunarodna suradnja

Tijekom 2012. godine je radionicama IPA 2007 projekta „Kemijska sigurnost-tehnička pomoć za jačanje pravnog okvira i institucionalne infrastrukture za zaštitu od opasnih kemikalija“, nastavljen rad na obrazovanju i razvoju aktivnosti IZO vezanih uz primjenu Direktive vijeća 96/82/EZ od 9. prosinca 1996. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari (SL L 10, 14.01.1997.) – u daljnjem tekstu Seveso II Direktive i Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN, br. 114/08). Svrha radionica je bila procjena organizacije sustava implementacije i kontrole propisa vezano na odredbe Seveso II Direktive, na temelju pregleda nadležnosti, procjene kapaciteta (broj i sposobnost inspektora za provođenje inspekcije na lokaciji postrojenja), kao i potreba za osposobljavanjem i

treningom. U sklopu projekta održano je studijsko putovanje u travnju 2012. u Veneciji, Italija, s obilaskom industrijske zone Porto Marghera i edukacijom u Regionalnoj agenciji za zaštitu okoliša (ARPAV - Regional Environment Protection Agency of Veneto). Svrha putovanja je bila posjeta talijanskim institucijama i organizacijama nadležnim za kontrolu velikih nesreća, obuka predstavnika naših institucija na licu mjesta unutar postrojenja koja su obveznici SEVESO Direktive, a u svezi evaluacije Izvješća o sigurnosti, strukture i odgovornosti u Sustavu upravljanja sigurnošću i mjera za sprječavanje velikih nesreća u postrojenjima.

Rezultat ovih edukacija je rad na Upitniku (kontrolnoj listi) za nadzor postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari, koji je probno primijenjen u koordiniranom inspekcijskom nadzoru 16.02.2012. HEP TE-TO ZAGREB a prvi koordinirani inspekcijski nadzor „seveso“ postrojenja prema Uredbi o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari obavljen je 4.-8.02.2013. u INA d.d. Sektor logistike, služba skladištenja - PJ UNP Terminal Skladište Zagreb, Radnička cesta 216.

Tijekom 2012. godine IZO je nastavila aktivno sudjelovati u radu i aktivnostima **IMPEL mreže**, što je bilo omogućeno sredstvima IMPELA i EU sredstvima putem RENA projekta. IZO sudjelovali su u radu mnogih IMPEL-ovih projekata, redovnim plenarnim sjednicama i konferencijama.

Od njih se posebno izdvaja sudjelovanje u **Projektu Revizijska inicijativa IMPEL mreže (IRI)** održanom u Comu, Italija u svibnju 2012. godine. Provedba projekta povjerena je Agenciji za zaštitu okoliša Lombardija, Italija (ARPA), a sudjelovali su predstavnici zemalja članica EU (Italija, Velika Britanija, Nizozemska, Island, Rumunjska, Njemačka), kao i predstavnik zemlje kandidata – Republike Hrvatske koja je bila i prethodni domaćin (projekt IMPEL IRI CROATIA održan u lipnju 2011. godine). U vrlo opsežnom programu predstavnici zemalja članica EU i njihovih inspekcijskih službi nadležnih za zaštitu okoliša napravili su procjenu organizacije rada, ustroja i načina provedbe inspekcijskih nadzora sukladno preporukama akta Europske unije o određivanju minimalnih kriterija za okolišne inspekcije, s posebnim naglaskom na principe prioriteta u planiranju provedbe inspekcijskog nadzora i na način izvješćivanja.

Međunarodna suradnja i usklađenost postupanja su jedan od ključnih elemenata kada je u pitanju provođenje propisa koji se odnose na promet otpadom. Slijedom naznačenog IZO je sudjelovala na godišnjoj konferenciji i sastanku nacionalnih kontakt osoba **IMPEL - TFS klastera** o prekograničnom prometu otpadom održanom koncem svibnja 2012. godine u Liverpoolu, Ujedinjeno Kraljevstvo. Zaključnim djelom konferencije naglašena je potreba za razmjenom iskustava i znanja predstavnika zemalja i mreža o legislativi koja uređuje pitanja prekograničnog prometa otpadom s naglaskom na probleme koji se javljaju prilikom provedbe iste, i jačanje suradnje sa zemljama trećega svijeta i zemljama potpisnicama Bazelske konvencije.

S obzirom da je prekogranični promet otpadom kontinuirana aktivnost inspekcije koja zahtjeva isto tako kontinuirano jačanje administrativnih kapaciteta, IZO je koncem lipnja 2012. godine sudjelovala na radionici u Bratislavi, Slovačka, kojoj je tema bila provođenje zakonske regulative u poslovima vezanim uz prekogranični promet otpada, u svrhu prevencije, identifikacije, praćenja i upravljanja ilegalnim prometom opasnim i ostalim vrstama otpada. Radionicu je organizirao Regionalni centar za bazelsku konvenciju, odjela za Trening i transfer tehnologije za centralnu i istočnu Europu, Sekretarijata bazelske konvencije. Uz inspekcijske službe radionica je bila usmjerena i na jačanje kapaciteta državnih odvjetnika u svrhu procesuiranja osumnjičenika prilikom ilegalnog prometa otpada.

Nastavljene su aktivnosti IZO i u provođenju projekta Europske komisije – **Višekorisičkog IPA programa 2009 „Regional environmental network for Accession – RENA“** Radne grupe 4 (ECENA) projekta koji ima cilj daljnje jačanje kapaciteta zemalja uključenih u provedbu projekta (Albanija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Srbija, Makedonija, Turska, Republika Kosovo Rez. 1244 i Hrvatska) na područjima strateškog planiranja i investicija u zaštiti okoliša, klimatskih promjena, prekogranične suradnje, zaštite prirode, procjene utjecaja na okoliš i strateške procjene utjecaja na okoliš, te mreža zemalja pristupnica za provjeru usklađenosti i provedbe.

Slijedom toga IZO je sudjelovala na regionalnim treninzima u Beogradu, Srbija (27.-30. ožujak), Istanbulu, Turska, (18. i 19. travnja), Skopju, Makedonija, (24. - 27. travnja i 13. i 14. lipnja), Zagrebu, (15. i 16. svibnja), Kolašinu, Crna Gora (4.-7. rujan) i Puli (2. – 5. listopada).

Aktivnim uključivanjem u rad Technical Working Group on SEVESO Inspections (**TWG 2**) i neposrednom izmjenom iskustava s drugim inspektorima, IZO doprinosi jačanju svojih administrativnih kapaciteta i usklađivanju inspeksijske prakse s praksom u zemljama članicama EU u nadzoru postrojenja u kojima može doći do velikih industrijskih nesreća. Slijedom toga u 2012. godini IZO je prisustvovala na godišnjem sastanku TWG 2 koji je početkom lipnja 2012. godine održan u Istanbulu, Turska.

Slična problematika – prevencija industrijskih nesreća i smanjivanje rizika od posljedica nesreća koje mogu nastati u visokorizičnim postrojenjima kod kojih su na lokaciji prisutne opasne tvari, raspravljana je na radionici iz **MJV (Mutual Joint Visit)** programa Europske Komisije početkom listopada u Dublinu, Irska. Tema radionice bila je Planiranje pripravnosti i odziva u zaštiti okoliša (Emergency Response Planning) u svrhu podizanja svijesti svih nadležnih tijela, industrije i lokalne zajednice u zemljama članicama EU o planiranju pripravnosti i odziva na velike industrijske nesreće.

Prvi međunarodni **INTERPOL** sastanak šefova na vrhu tijela i organizacija nadležnih za kontrolu i provođenje propisa u području okoliša održan je u ožujku 2012. godine u Lyonu u Francuskoj. Tema sastanka bila su kaznena djela protiv okoliša i to u ribarstvu, šumarstvu, industrijskim onečišćenjem te trgovanjem biljnim i životinjskim vrstama kao i nasiljem, pranjem novca, izbjegavanjem plaćanja poreza koji su prateća pojava kaznenih djela protiv okoliša kojima nastaju neprocjenjive štete za okoliš. Između ostalog, tijekom sastanka je predložen projekt osnivanja Nacionalnih operativnih grupa za sprečavanje kaznenih djela protiv okoliša - **NEST (National Environmental Task Forces)** radi poboljšanja suradnje na državnoj razini za one države koje do sada nisu osnovale ovakav tim, te je RH prihvatila sudjelovanje u navedenom projektu.

Ministarstvo je u suradnji s **TAIEX** instrumentom pomoći Europske komisije organiziralo u listopadu 2012. godine radionicu o potrebi uspostave formalnih mreža i suradnji državnih tijela za kontrolu propisa u području zaštite okoliša. Na radionici su sudjelovali predstavnici Uprave kriminalističke policije, Uprave policije, Uprave za granicu, Policijske akademije Ministarstva unutarnjih poslova, Carinske uprave Ministarstva financija, te predstavnici inspekcije prirode i IZO Ministarstva zaštite okoliša i prirode. Cilj radionice bio je podizanje svijesti o potrebi razvijanja formalnih mreža i suradnji tijela za kontrolu propisa u području zaštite okoliša sa ciljem borbe protiv kaznenih djela na štetu okoliša i prirode.

Na sastanku je predložena inicijativa potpisivanja sporazuma o suradnji navedenih Ministarstava i Državnog odvjetništva te osnivanja Nacionalnog operativnog tima koji bi uspostavio i koordinirao mrežu suradnje između potpisnika sporazuma pri kontroli propisa u području zaštite okoliša i prirode, s ciljem borbe protiv kaznenih djela na štetu okoliša.

U suradnji **THEMIS mreže** s Austrijskom Agencijom za okoliš (Environment Agency Austria) i Kriminalističkom Policijom Republike Austrije (Criminal Intelligence Service Austria) u Beču, Austrija u studenom 2012. godine održan je trening vezan na kaznena djela protiv okoliša. Sudionici treninga su bili iz zemalja članica THEMIS mreže – Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Makedonija, Crna Gora i Srbija, iz službi IZO, agencija koje se bave zaštitom okoliša, državnog odvjetništva, odnosno državnih tužilaštava, ministarstava unutarnjih poslova, kaznenih sudova i institucija koje se bave obrazovanjem navedenih kadrova koji rade na otkrivanju i procesuiranju kaznenih djela protiv okoliša.

Poseban naglasak dan je na primjere kaznenih djela protiv okoliša u kojima nema identificirane konkretne žrtve, kao što je slučaj u drugim kaznenim djelima, na problem tko štiti i zastupa interese okoliša, tko se bavi naknadama za štete u okolišu (Direktiva o odgovornosti za štete u okolišu) i povratkom u prvobitno stanje ukoliko je isto moguće u praksi.

OSCE (Organisation for Security and Co-operation in Europe) je početkom studenog 2012. godine u Beogradu, Republika Srbija organizirao Okrugli stol pod nazivom: „Važnost saradnje i umrežavanja u unapređenju bezbednosti životne sredine na zapadnom Balkanu“. Cilj okupljanja je bila dalja razrada zaključaka *Zajedničke izjave* usvojene od strane svih učesnika skupa u prosincu 2011. godine, a koji su vezani za aktivnosti unaprjeđenja primjene zakona iz područja zaštite okoliša na regionalnom nivou. Skupu su nazočili predstavnici pravosuđa, nadležnih ministarstava i inspektorata, predstavnici Aarhus centara iz regije, Europske komisije, OSCE-a i NGO-a iz Albanije, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Srbije i Bosne i Hercegovine.

4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa

4.4.1. Pokazatelji o postupanju inspekcije zaštite okoliša

IZO i nadalje provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliš i uspostavlja suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u planiranim nadzorima, izvanrednim događajima, te razmjeni podataka u cilju brže uspostave informacijskog sustava zaštite okoliša.

Prema planu rada za 2012. godinu i temeljem Sporazuma o suradnji inspeksijskih službi nadležnih u području okoliša tijekom 2012. godine IZO obavila je koordinirani inspeksijski nadzori 54 operatera obveznika ishoda objedinjenih uvjeta zaštite okoliša odnosno operatera koji podliježu primjeni propisa kojim se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Od ostalih bitnih tematskih nadzora obavljani su nadzori odlagališta otpada, turističkih pravaca, svinjogojskih i peradarskih farmi, nadzori subjekata koji koriste hlapive organske spojeve, nadzori ovlaštenika za gospodarenje otpadom i obavljanje poslova iz područja zaštite zraka, nadzori prekograničnog prometa otpadom, kontrolni nadzori, nadzori po prijavama građana i nadzori povodom izvanrednih događaja.

Inspekcija je provodila nadzore složenih subjekata koji podliježu redovnim godišnjim nadzorima IZO.

Zbog potrebe prilagodbe IZO novoj organizaciji rada MZOIP-a, godišnji plan rada IZO je revidiran, uslijed čega tijekom 2012. nisu realizirane aktivnosti koje se odnose na kontrolu primjene Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina, Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja

motornih vozila benzinom na benzinskim i Provedba mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova. Kontrola primjene ovih propisa premještena je u plan rada IZO za 2013. godinu.

Na temelju statističkih pokazatelja u izvještajnom razdoblju, IZO su u području primjene propisa kojima se uređuje zaštita okoliša, zaštita zraka i gospodarenje otpadom na temelju godišnjeg plana rada obavili 5.936 pregleda.

Od ukupnog broja obavljenih pregleda na lokacijama nadziranih subjekata prvi pregled obavljen je u 61% (3634) slučajeva od kojih je 190 pregleda obavljeno zbog iznenadnog događaja, dok je u 39% (2.302) slučajeva obavljen ponovljeni nadzor odnosno kontrola izvršenja rješenja.

Zbog utvrđenih povreda propisa izdano je 1.200 inspekcijskih rješenja, od kojih 73% (882) zbog povrede odredbi Zakona o otpadu, 20% (240) Zakona o zaštiti zraka, a ostalih 7% (78) rješenja zbog povrede Zakona o zaštiti okoliša.

U provedenim kontrolnim nadzorima utvrđeno je da je 60% nadziranih osoba izvršilo naređene mjere u propisanim rokovima, dok je 11 rješenja izvršeno nakon izrečene upravne mjere, odnosno novčane kazne. U ostalim slučajevima još nije bila obavljena kontrola izvršenja rješenja ili rokovi za izvršenje nisu istekli.

Zbog neizvršenja inspekcijskih mjera naređenih u upravnim postupcima pokrenutim u prethodnim godinama i tijekom 2012. godine, a koja su kontrolirana u ovom izvještajnom razdoblju, izrečeno je 18 upravnih mjera – novčanih kazni u ukupnom iznosu od 230.000,00 kn. Od tog je iznosa u 2012. godini naplaćeno 135.000,00 kn.

U pretežitom broju mjera naređena je izrada, vođenje i dostava propisane dokumentacije, uklanjanje otpada, zabrana gospodarenja otpadom i mjerenje emisija u okoliš.

Kao i prethodne godine, izvršenja rješenja prema pojedinim propisima na temelju kojih su donesena, pokazuje najbolju učinkovitost u primjeni propisa o zaštiti zraka i propisa o općim pitanjima zaštite okoliša, što je u pravilu povezano i s manjim troškovima izvršenika za izvršenje naređenih mjera.

Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2011. i 2012. godini prikazana je u Tablici 7.

POKAZATELJI	2011.			2012.		
	PJ	SS	UKUPNO	PJ	SS	UKUPNO
Broj nadziranih pravnih osoba	3.065	246	3.311	4092	401	4493
Broj nadziranih fizičkih osoba	1.493	61	1.554	1.395	48	1.443
Broj prvih pregleda	4.416	297	4.713	2.419	1215	3.634
Broj kontrolnih pregleda	1.615	256	1.871	1.779	228	2.007
Broj pregleda pravnih osoba	4.646	494	5.140	3.992	508	4.500
Broj pregleda fizičkih osoba	1.997	91	2.088	1.396	47	1.443
Broj zaprimljenih prijava/predstavki	1.613	364	1.977	1.277	363	1.640
Broj prvih pregleda povodom prijave	1.289	51	1.340	1.226	65	1.291
Ukupan broj pregleda	6.643	585	7.228	5.397	539	5936
Broj podnesenih optužnih prijedloga	804	35	839	410	74	484
Broj izdanih rješenja	1.397	182	1.579	1.016	184	1.200
NOVČANE KAZNE - UPRAVNE MJERE IZREČENE PO INSPEKTORU						
Broj zaključaka o novčanim kaznama	11	5	16	11	0	11
Broj zaključaka – Zakon o otpadu	10	4	14	8	0	8
Broj zaključaka – Zakon o zaštiti zraka	1	1	2	3	0	3
Iznos novčanih kazni u kn	255.000,00	125.000,00	380.000,00	230.000,00	0	230.000,00
Iznos novčanih kazni – Zakon o otpadu	225.000,00	95000	320.000,00	140.000,00	0	140.000,00
Iznos novčanih kazni – Zakon o zaštiti zraka	30.000,00	30000	60.000,00	90.000,00	0	90.000,00
Prosječan iznos kazne u kn	23.182	25.000,00	23.750	20.909	0	20.909
NOVČANE KAZNE IZREČENE PRESUDAMA PREKRŠAJNIH SUDOVA						
Broj novčanih kazni	416	17	433	453	23	476
Iznos novčanih kazni (kn)	5.237.160	635.120	5.872.280	6.46.548	867.140	7.331.688
Prosječan iznos kazne (kn)	12.589	37.360	13.562	14.270	38.093	15.402
Broj inspektora	61	23	84	57	22	79
Broj pregleda/ inspektor	108,90	25,43	86,05	94,68	24,50	75,14
Broj rješenja/ inspektor	22,90	7,91	18,80	17,82	8,36	15,12
Broj optužnih prijedloga/ inspektor	13,18	1,52	9,99	17,19	3,36	6,12
Broj zaključaka o izrečenim novčanim kaznama/ inspektor	0,18	0,22	0,19	0,19	0,0	0,19
Iznos novčanih kazni u zaključcima / inspektor u kn	4.180,33	5.434,78	4.523,81	4.035,08	0,0	2.911,40
Broj novčanih kazni prekršajnih sudova / inspektor	6,82	0,74	5,15	7,94	1,04	6,02
Iznos novčanih kazni prekršajnih sudova / inspektor u kn	85.855,08	27.613,91	69.908,09	113.413,12	39.415,45	92.806,17

Tablica 7. Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2011. i 2012. godini

S obzirom na utvrđene povrede propisa i počinjenih prekršaja u 2012. godini nadležnim prekršajnim sudovima IZO je podnijela 484 optužna prijedloga, od čega čak 91% (439) optužna prijedloga zbog povrede odredbi Zakona o otpadu, a ostalih 9% (45) zbog povrede odredbi Zakona o zaštiti zraka i Zakona o zaštiti okoliša.

Također su zaprimljena 544 rješenja prekršajnih sudova od kojih su u 87% nadziranih osoba za počinjeni prekršaj izrečene novčane kazne u ukupnom iznosu od oko 7.331.688,00 kn, u 32 slučaja nadzirana osoba oslobođena je optužbe, dok su u ostalim rješenjima nadzirane osobe proglašene krivima bez izrečene novčane kazne (15), ili su postupci obustavljeni, odnosno odbačeni (37).

Izrečene kazne	Pravne osobe	Fizičke osobe	Ukupno
Zakon o zaštiti okoliša			
Broj izrečenih novčanih kazni	16	4	20
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	678.668	23.500	702.168
Broj kazni max. iznosa	2	0	2
Iznos u kn	75.500	0	75.500
Broj kazni između min. i max. iznosa	0	0	0
Iznos u kn	0	0	0
Broj kazni min. iznosa	4	0	4
Iznos u kn	329.000	0	329.000
Broj kazni ispod min. iznosa	10	4	14
Iznos u kn	274.168	23.500	297.668
Broj ukora/opomena	0	0	0
Zakon o otpadu			
Broj izrečenih novčanih kazni	74	357	431
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	5.139.107	1.038.283	6.177.39
Broj kazni max. iznosa	0	3	3
Iznos u kn	0	48.400	48.400
Broj kazni između min. i max. iznosa	3	2	5
Iznos u kn	607.000	128.400	735.400
Broj kazni min. iznosa	7	24	31
Iznos u kn	952.300	63.000	1.015.30
Broj kazni ispod min. iznosa	64	328	392
Iznos u kn	3.579.807	798.483	4.378.29
Broj izrečenih kazni zatvora (za odgovornu osobu)	0	0	0
Broj ukora/opomena	2	5	7
Zakon o zaštiti zraka			
Broj izrečenih novčanih kazni	11	4	15
Iznos novčanih kazni (kn) ukupno	392.230	54.900	447.130
Broj kazni max. iznosa	0	0	0
Iznos u kn	0	0	0
Broj kazni između min. i max. iznosa	0	0	0
Iznos u kn	0	0	0
Broj kazni min. iznosa	1	1	2
Iznos u kn	41.850	25.000	66.850
Broj kazni ispod min. iznosa	10	3	13
Iznos u kn	350.380	29.900	380.280
Broj ukora/opomena	0	1	1

Tablica 8. *Struktura izrečenih kazni Prekršajnih sudova u 2012. godini*

4.4.2. Drugostupanjski postupci

Pravo na žalbu i upravni spor koje mogu ostvariti nadzirane osobe nakon pokrenutog upravnog postupka IZO, propisano je odredbama članka 196. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 110/07), člankom 142. Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 130/11) i člankom 85. Zakona o otpadu (NN, br. 178/04, 111/06, 60/08, 87/09) na način da se protiv rješenja, zaključka o obustavi postupka izvršenja i zaključka o troškovima izvršenja koje je donio inspektor ZO u PJ i Ministarstvu, može u roku od petnaest dana od dana zaprimanja rješenja, odnosno zaključka izjaviti žalba Ministarstvu, osim u slučaju kada je naznačene upravne akte koji se odnose na primjenu Zakona o otpadu donio inspektor u Ministarstvu. U tom slučaju žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Navedenim Zakonima određeno je također da žalba ne odgađa izvršenje ovih akata. Žalbe rješava posebno Povjerenstvo Ministarstva koje imenuje ministar.

Tijekom 2012. godine nadzirane pravne i fizičke osobe su na temelju donesenih upravnih akata IZO konzumirale pravo na žalbu kao redovni pravni lijek u 47 slučajeva.

Struktura drugostupanjskih predmeta po žalbama na upravne akte IZO u 2012. godini bila je: 40 žalbi na inspekcijska rješenja kojim je izrečena inspekcijska mjera, 5 žalbi u ponovnom rješavanju povodom poništenja drugostupanjskih rješenja putem Visokog upravnog suda RH, 2 žalbe na upravne akte IZO odnosno na ne donošenje takvog akta.

Od 42 novo zaprimljene žalbe u 2012. godini, 40 se odnosilo na naređene inspekcijske mjere, 1 na zaključak o dozvoli izvršenja rješenja, a 1 na šutnju uprave, a iz 2011. godine je na rješavanje u 2012. godinu preneseno 5 žalbi.

Od 42 riješene žalbe u 2012. godini njih 36 odnosi se na žalbe na rješenja kojima je izrečena inspekcijska mjera, 1 na zaključak o dozvoli izvršenja rješenja i 5 rješenja po presudi Visokog upravnog suda RH.

S obzirom na broj ukupno donesenih rješenja tijekom 2012. godine, a kojih je zbog utvrđenih povreda propisa s osnova svih zakona prema kojima postupaju IZO bilo 1.200, mali broj zaprimljenih žalbi na prvostupanjske akte inspektora od samo 3,9% može se cijeliti kao izuzetno dobar rezultat zakonitog postupanja inspektora i njihove stručne osposobljenosti u provedbi inspekcijskog nadzora, utvrđivanju činjeničnog stanja i vođenju upravnog postupka, ali isto tako osviještenosti i spremnosti stranaka da postupe prema naređenim mjerama.

Broj žalbi	Zaprimljeno u tekućoj godini	Riješeno u tekućoj godini	Preneseno u sljedeću godinu
2007.	7	7	0
2008.	80	74	6
2009.	51	55	2
2010.	39	40	1
2011.	61	54	7
2012.	42	42	5
Ukupno	280	272	21

Tablica 9. *Drugostupanjski postupci u 2012. godini*

4.4.3. Ocjena rezultata inspekcijskih nadzora

U odnosu na tri osnovne zadaće IZO - nadzor primjene regulative, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i informiranje javnosti o istome, učinkovitost provedbe planiranih inspekcijskih aktivnosti za 2012. godinu, iskazana kao statistički pokazatelj u odnosu na dinamiku provedbe plana rada i određene prioritete, može se ocijeniti zadovoljavajućom.

Nadzori tematskih cjelina – operatera koji podliježu primjeni objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, prekograničnog prometa otpada, nadzori odlagališta otpada, cestovnih pravaca u smislu kontinuirane aktivnosti IZO radi pripreme za turističku sezonu, provedeni su u potpunosti i u planiranim rokovima.

S obzirom na to da su zbog brojnosti registriranih subjekata, nadzori subjekata koji se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanja u promet kontroliranih i zamjenskih tvari, servisiranja, prikupljanja, obnavljanja i uporabe tih tvari, nadzori ovlaštenika za gospodarenje otpadom i obavljanje poslova iz područja zaštite okoliša, zatim luka nautičkog turizma i predstavnika prehrambene industrije te površinska eksploatacija mineralnih sirovina, planirani kao višegodišnja aktivnost, dinamika provedbe nadzora tijekom 2012. godine je zadovoljavajuća.

Obzirom na relativno noviju primjenu provedbe mjera za smanjenje emisija stakleničkih plinova, odnosno utvrđivanje usklađenosti rada operatera s mjerama propisanim u dozvolama kao i nadzor primjene Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina i Uredbe o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama, nadzori ovih tematskih cjelina odgođeni su za 2013. godinu, a nadzor laboratorija koji obavljaju analize fizikalnih i kemijskih svojstava otpada i laboratorija koji obavljaju poslove praćenja kakvoće zraka i mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak neizravno je kontroliran kroz nadzore proizvođača otpada i ovlaštenika za gospodarenje otpadom, odnosno kod operatera koji su vlasnici i/ili korisnici izvora emisije onečišćujućih tvari u zrak.

Načinom organiziranja pripreme nadzora i izradom odgovarajućih smjernica za rad koje se dostavljaju svakom inspektoru ZO standardiziran je inspekcijski postupak, čime je omogućena veća učinkovitost provedbe nadzora u prvoj fazi i bez pregleda na lokaciji, budući da subjekti nadzora i dostavom pisanih podataka inspekciji mogu dokazati stanje usklađenosti svog rada s propisima o zaštiti okoliša, osobito u dijelu izrade i dostave propisanih izvješća i podataka.

Usporedbom podataka o provedenim prvim pregledima i pokrenutim upravnim postupcima proizlazi da je 55% nadziranih osoba svoj rad uskladilo s propisima iz područja zaštite okoliša i nije bilo potrebe za poduzimanjem daljnjih radnji.

Za one nadzirane osobe, za koje je utvrdimo da svojim ponašanjem, djelovanjem ili radom ne primjenjuju propise o zaštiti okoliša, IZO je pokrenula upravne postupke i donijela 1.200 rješenja.

Ukupno je obavljeno 1.229 kontrola izvršenja rješenja, od kojih su 734 rješenja donesena u 2012. godini, te je utvrđeno da su nadzirane osobe izvršile naređene mjere u propisanim rokovima bez potrebe pokretanja postupka prisilnog izvršenja.

Kao indikator ocjene rezultata inspekcijskih nadzora, odnosno učinkovitosti naređenih mjera pojedinih tematskih cjelina, može se smatrati sljedeće:

- kvalitetnije praćenje primjene propisa o zaštiti okoliša provedbom koordiniranih inspekcijskih nadzora,

- manji broj povreda propisa u nadzoru ovlaštenika za gospodarenje otpadom kao rezultat sustavnog inspekcijskog praćenja njihovog rada,
- manji broj ponovljenih odstupanja od propisa kod subjekata koji se nadziru kontinuirano,
- mali broj pokrenutih žalbenih i upravnih postupaka u odnosu na izdane upravne akte

Usporedbom podataka o pokrenutim prekršajnim postupcima tijekom 2012. godine u odnosu na 2011. godinu vidljivo je da je broj podnesenih optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima manji nego prethodne godine, a što se može protumačiti kao rezultat prethodnih inspekcijskih nadzora, odnosno većeg broja nadziranih osoba usklađenih sa propisima.

Budući da je sankcioniranje izraženo u novčanim kaznama, jedan od mehanizama da se prekršitelji prisile na poštivanje propisa u slučajevima kada postoji njihovo očigledno i opetovano odbijanje da propise primjenjuju, procjenjuje se da su upravne mjere – novčane kazne i kazne zapriječene u prekršajnom postupku, iako u najvećem dijelu ispod propisanih, učinkovite.

Planirano stručno osposobljavanje inspektora ZO, sudjelovanjem u projektima i međunarodnim mrežama također je provedeno u potpunosti. Kontinuitet stručnog osposobljavanja osigurano je i kroz pripremu novog twinning light projekta iz IPA 2011 I Komponente FFRAC programa pod nazivom „Jačanje kapaciteta inspekcije zaštite okoliša i predstavnika nadležnih državnih tijela i drugih institucija za sprečavanje, prepoznavanje, istragu i procesuiranja u slučajevima dijela protiv okoliša“.

5. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

5.1. Zakon o zaštiti okoliša

Kontrolom primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, IZO je u 2012. godini utvrdila nepravilnosti u radu nadziranih osoba koje su se odnosile na neprovođenje mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, te nepravovremeno dostavljanje podataka u Registar onečišćavanja okoliša. Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona donijeto ukupno 78 rješenja sa 100 naređenih mjera i to 68 rješenja sa 89 naređenih mjera za pravne osobe i 10 rješenja s 11 naređenih mjera za fizičke osobe.

Inspeksijskim rješenjima obuhvaćene su pravne osobe drvne i prehrambene industrije, proizvođači i prerađivači metala te proizvođači nemetalnih mineralnih sirovina, zatim odlagališta otpada, ovlaštenici za gospodarenje neopasnim i komunalnim otpadom, postrojenja u kojima se koriste hlapivi organski spojevi, obveznici ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša uključeni u koordinirani nadzor tih postrojenja, jedinice lokalne samouprave kao i pravne i fizičke osobe za uvoz/izvoz i stavljanje u promet kontroliranih i zamjenskih tvari te servisiranje, prikupljanje, obnavljanje i uporabu tih tvari.

U slučajevima odbacivanja opasnih tvari u okoliš, ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak ili izvanrednih događaja kad je neposrednim očevidom utvrđena moguća ugroza zdravlja ljudi ili sastavnica okoliša, IZO su temeljem članka 193. Zakona na licu mjesta naređivali provođenje hitnih mjera radi sprječavanja daljnjeg onečišćenja i uklanjanja posljedica onečišćenja.

Provođenje hitnih mjera bilo je naređeno u 17 slučajeva, odnosno doneseno je 17 rješenja s 24 naređene hitne mjere što je na razini postupaka iz 2010. godine i upola manje nego je bio slučaj u 2011. godini.

Razlozi za donošenje hitnih mjera u najvećem broju slučajeva bili su izvanredni događaji prouzročeni ljudskim faktorom i mehaničkim oštećenjima, a bitno je istaknuti da su izvršenici proveli naređene mjere.

5.2. Zakon o zaštiti zraka

U cilju zaštite zraka kao jedne od sastavnica okoliša i poboljšanja njegove kakvoće na određenom području, nadzor IZO vezano na primjenu odredbi Zakona o zaštiti zraka i provedbenih propisa odnosio se osobito na kontrolu stacionarnih izvora onečišćujućih tvari u zrak odnosno da li su ti izvori izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni i održavani na način da u zrak ne ispuštaju, odnosno ne unose onečišćujuće tvari iznad propisanih dopuštenih vrijednosti, a što se u najvećoj mjeri dokazivalo podacima o mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak provedenim od strane ovlaštenih pravnih osoba.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka donijeto ukupno 240 rješenja sa 341 naređenom mjerom i to 202 rješenja s 289 naređenih mjera za pravne osobe i 38 rješenja sa 52 naređene mjere za fizičke osobe. Inspeksijskim rješenjima temeljenima na Zakonu o zaštiti zraka obuhvaćene su nadzirane osobe drvne i prehrambene industrije, kamenolomi, proizvođači i prerađivači metala te proizvođači nemetalnih mineralnih sirovina, zatim odlagališta otpada, ovlaštenici za gospodarenje neopasnim i opasnim otpadom, postrojenja u kojima se koriste hlapivi organski spojevi, energetska postrojenja, obrazovne ustanove, zdravstvene ustanove, benzinske postaje i odmorišta uz ceste, obveznici ishođenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša uključeni u koordinirani nadzor tih postrojenja, pravne i fizičke osobe za uvoz/izvoz i stavljanje u promet kontroliranih i zamjenskih tvari te servisiranje, prikupljanje, obnavljanje i uporabu tih tvari.

Najčešće utvrđena nepravilnost u radu nadziranih osoba odnosila se na ne obavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak putem ovlaštene osobe iz stacionarnih izvora, te je na temelju takvog utvrđenja vlasnicima odnosno korisnicima stacionarnih izvora naređeno u tom smislu dovođenje u zakonito stanje. Vezano za prekoračenje graničnih vrijednosti emisija u zrak doneseno je jedno rješenje dok ih je u 2011. godini bilo 11.

5.3. Zakon o otpadu

Obzirom na to da gotovo svaka osoba koja obavlja neku djelatnost istovremeno stvara i otpad, provedba propisa vezano za gospodarnje otpadom predmet je gotovo svakog nadzora pa je tijekom obavljanja nadzora u 2012. godini, IZO utvrdila najviše nepravilnosti u primjeni Zakona o otpadu i pripadajućih provedbenih propisa.

Vezano za obavljanje djelatnosti skupljanja, oporabe i/ili zbrinjavanja (obrade, odlaganja, spaljivanja i drugih načina zbrinjavanja) otpada koje se može obavljati samo ako je prethodno pribavljena Zakonom propisana dozvola, IZO je i tijekom 2012. godine utvrđivala usklađenost rada pravnih i fizičkih osoba kojima su izdane odgovarajuće dozvole za obavljanje djelatnosti skupljanja, skladištenja, oporabe ili obrade otpada, s propisima i izdanim aktima. Kontrolirana je usklađenost rada odlagališta i prekogranični promet otpadom.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci pa je temeljem Zakona o otpadu donijeto ukupno 882 rješenja s 1.110 naređenih mjera i to 639 rješenja s 836 naređenih mjera za pravne osobe i 243 rješenja s 274 naređene mjere za fizičke osobe. Inspekcijskim rješenjima obuhvaćeni su obveznici ishoda objedinjenih uvjeta zaštite okoliša uključeni u koordinirani nadzor, pravne osobe drvne i prehrambene industrije, energetska postrojenja, peradarske i svinjogojске farme, kamenolomi, luke nautičkog turizma, obrazovne ustanove, ljevaonice, željezare, cementare, odlagališta otpada, ovlaštenici za gospodarenje otpadom, postrojenja u kojima se koriste HOS-ovi, zdravstvene ustanove, benzinske postaje i odmorista uz ceste, pročistači za obradu otpadnih voda, jedinice lokalne samouprave kao i pravne i fizičke osobe za uvoz/izvoz i stavljanje u promet kontroliranih i zamjenskih tvari te servisiranje, prikupljanje, obnavljanje i uporabu tih tvari i pravne i fizičke osobe uključene u prekogranični promet otpada. Najveći broj rješenja odnosio se na dokumentaciju vezanu za gospodarenje otpadom koja nije vođena ili nije vođena na propisani način te na uklanjanje otpada. U 34 slučajeva naređena je zabrana obavljanja gospodarenja određenom vrstom otpada.

Od 185 nadziranih subjekata koji su obavljali neku od djelatnosti gospodarenja otpadom, kod njih 49 (26%) utvrđene su nepravilnosti odnosno povrede odredbi propisa zbog kojih je bilo potrebno pokrenuti upravni postupak, a što se može smatrati pozitivnim rezultatom dosadašnjih sustavnih nadzora IZO, budući je tijekom 2011. godine kod 34% nadziranih subjekata bilo potrebno pokrenuti upravni postupak radi usklađenja s odredbama Zakona o otpadu.

Nadzori odlagališta otpada provode se svake godine pa se stanje na njima kontinuirano prati, stoga se naređenim mjerama i optužnim prijedlozima, do konačnog završetka saniranja/zatvaranja odlagališta, doprinosi ostvarivanju uvjeta za poboljšanje stanja na tim lokacijama i smanjenju njihovog negativnog utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi. Međutim bitnu ulogu u osiguranju prava na zdrav okoliš, uz inspekcijske službe, imaju svi ostali dionici: županije, gradovi, općine, tvrtke, obrti, nevladine organizacije pa i građani pojedinci, koji promjenom kulture ponašanja, posebice u dijelu postupanja s otpadom mogu pridonijeti unaprjeđenju stanja u okolišu.

Iskazani pokazatelji dokazuju da su inspekcijske i kaznene mjere propisane Zakonom o zaštiti okoliša, Zakonom o zaštiti zraka i Zakonom o otpadu koje je ovlaštena poduzimati IZO, unatoč uočenih poteškoća, zadovoljavajuće primjenjive.

6. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA

Prijedlozi za unaprjeđenje rada obuhvaćaju mjere navedene u prethodnim godišnjim izvješćima IZO koje se većim dijelom ponavljaju i ove godine, budući su to mjere koje je potrebno provoditi kontinuirano.

Osim skrbi o kadrovskoj ekipiranosti, praćenju rada i djelotvornosti inspektora, njihovom stručnom osposobljavanju sudjelovanjem u međunarodnim aktivnostima i učinkovitim prijenosom znanja, iskustva i dobre prakse održavanjem tematskih radionica u koje su uključene i druge suradne inspekcije, to su još i sljedeći zadaci:

1. Kontinuirano ažuriranje obveznika inspekcijskog nadzora u svrhu kvalitetnog planiranja godišnjih aktivnosti i određivanja učestalosti nadzora prema Preporukama 2001/331/EC o određivanju minimalnih kriterija za inspekcije zaštite okoliša (RMCEI), koje su prenesene u Zakon o zaštiti okoliša, a odnose se upravo na planiranje, organizaciju koordinaciju i provođenje inspekcijskih nadzora i izvještavanje o utvrđenom stanju. Podatak o broju poslovnih subjekata obveznika primjene propisa određenih u području zaštite okoliša procijenjuje se na temelju podataka iz Registra poslovnih subjekata koji vodi Državni zavod za statistiku.
2. Daljnji razvoj i primjena metoda za određivanje prioriteta inspekcijskih nadzora na temelju kapaciteta onečišćenja i/ili rizičnosti postrojenja.

Navedeno je neophodno jer je, obzirom na to da gotovo nema djelatnosti koja generiranjem određene količine i vrste otpada ili ispuštanjem onečišćujućih tvari ne utječe na okoliš, a radi utvrđivanja učestalosti nadzora pojedinih subjekata u odnosu na postojeće kapacitete inspekcije zaštite okoliša, potrebno odrediti prioritete u planiranju inspekcijskih nadzora ovisno o njihovoj djelatnosti i utjecaju na okoliš. Osim ukupnog broja poslovnih subjekata u RH za određivanje obveznika nadzora u godišnjim planovima rada IZO, potrebno je posebno uzeti u obzir postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari, postrojenja za koje se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša te provedba mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša (monitoring) utvrđenih u rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

3. Nadogradnja informatičkog sustava inspekcije zaštite okoliša (ISIZO) i njegovo povezivanje sa bazom eGOP. ISIZO je nužan jer omogućava učinkovito upravljanje i korištenje podataka, dostupnost informacija o inspekcijskom postupanju i drugim sudionicima uključenim u zaštitu okoliša te dostupnost informacija javnosti. Primjena ISIZO omogućuje kvalitetnije i učinkovitije planiranje, inspekcijski nadzor i izvještavanje; sustavno elektronsko praćenje dokumenata, pohranjivanje informacija, njihovu analizu i razmjenu; kontrolirani proces koji standardizira djelovanje inspekcijske službe i čini ga učinkovitim i transparentnim; dostupnost relevantnih podataka o obveznicima primjene propisa na jednom mjestu; sustavno praćenje usklađenosti s propisima obveznika nadzora; određivanje prioriteta u planiranju; dinamiku provedbe nadzora operatera prema njihovom utjecaju na okoliš i pojedinačno praćenje učinkovitosti inspektora.
4. Standardizacija rada i pripreme uputa ili smjernica za provođenje određenih postupaka koji će povećati učinkovitost inspekcijskih procedura i omogućiti jednostavnije provođenje zakonskih odredbi ne samo inspektorima nego i operaterima. U tu je svrhu koristan je sustav dobre prakse na temelju presuda Upravnog suda.
U okviru ove mjere planira se uspostavljanje „Centara izvrsnosti“ za sustavnu edukaciju kao preduvjet za provođenje uspješnog nadzora postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari, složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina te poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

Također je potrebno nastaviti provođenje programa obuke za inspektore, suradne inspekcije i druge dionike u okviru projekata IPA I. komponente, kao i jačanje kapaciteta inspektora kroz ostale projekte i aktivnosti IMPEL, ECRAN, THEMIS, INECE i dr. mreža te kroz rad i razmjenu podataka u INTERPOLU i EUROPOLU

5. Uspostava sustava indikatora koje će prihvatiti i sustavno primjenjivati svi (su)dionici sustava zaštite okoliša jer statistički pokazatelji o postupanju inspekcija, koji se najčešće koriste za prikaz stanja na određenom području ili kod pojedinog operatera, ne predstavljaju stvarni odraz stanja zaštite okoliša i njegovih sastavnica.
6. Unaprjeđenje koordinacije inspektorskih službi u sektoru okoliša na višoj razini nadležnosti te uspostava mreže za suradnju i razmjenu podataka i informacija od utjecaja na rad inspektorskih službi.
7. Potpisivanje Sporazuma o suradnji između MZOIP, MUP-a, MF-a, Ministarstva pravosuđa (MP) i DORH-a u cilju jačanja institucionalne povezanosti i unaprjeđenja međusobne suradnje nadležnih tijela u postupcima prepoznavanja i dokazivanja radnji koje imaju elemente kaznenih i prekršajnih djela protiv okoliša i prirode, te njihovog učinkovitog procesuiranja i sankcioniranja.
8. Snažnija suradnja s jedinicama lokalne i regionalne samouprave kao nositeljima zakonskih obveza posebice u postupanju s otpadom, onečišćenju zraka, odnosno smanjenju i uklanjanju raznih vrsta onečišćenja okoliša. IZO nije jedini i isključivi čimbenik o kojem ovisi primjena propisa u području okoliša i zbog toga je, za što uspješnije provođenje okolišne regulative, neophodno aktivno uključivanje svih dionika u sustavu zaštite okoliša.
9. Unaprijediti sustav informiranja javnosti o djelokrugu i rezultatima rada IZO u svrhu povećanja povjerenja javnosti u inspektorske službe, njihov rad, važnost i pouzdanost podataka o inspektorskom nadzoru, budući da je još uvijek prisutna percepcija javnosti o poopćenoj nadležnosti IZO, kao i iz razloga što obavijesti, odnosno obrazloženja o postupanju inspekcije dostavljene podnositeljima po pojedinačnim podnescima, zbog korištenja stručne terminologije nisu uvijek u dovoljnoj mjeri razumljive, te da postoji i nedovoljna upućenost dijela građana o ulozi JLS u području okoliša.
10. Potaknuti strukovne udruge na organiziranje edukacije za svoje članice, vezano za primjenu propisa iz područja zaštite okoliša.

Osim navedenoga, u hitnim i posebnim slučajevima inspektorima treba biti omogućena, putem ovlaštene osobe, stalna dostupnost i korištenje opreme za uzorkovanje, ispitivanje i analizu svojstava otpada i onečišćenog tla radi odabira načina njegova konačnog zbrinjavanja ili obrade/oporabe kao i zraka radi utvrđivanja razine onečišćenja.

Također je potrebno osigurati zadovoljavajuću opremljenost inspektora, kako bi u obavljanju poslova svaki inspektor bio opremljen sredstvima za osobnu zaštitu, mobitelom, stolnim i prijenosnim računalom s pristupom internetu i pisačem te digitalnim fotoaparatom i/ili kamerom. Osim toga je neophodno osigurati dovoljan broj ispravnih službenih vozila te GPS uređaje.

Prijedlozi za unaprjeđenje rada iz prethodne godine koji se odnose na usklađenje regulative iz područja okoliša, u dijelu koji se odnosi na inspektorski postupak u vezi koordiniranih inspektorskih nadzora, unaprjeđenje koordinacije inspektorskih službi u sektoru okoliša na višoj razini nadležnosti te uspostava mreže za suradnju i razmjenu podataka i informacija od utjecaja na rad inspektorskih službi, zbog svojeg su izuzetnog značaja i dalje aktualni.

PRILOG I.

ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA

Operateri nad kojima su provedeni koordinirani inspekcijski nadzori s drugim inspekcijama nadležnim za područje okoliša odabrani su temeljem podloge iz priloga I Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), Direktive 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete na okolišu (SL L 143, 30.4.2004.) i prema popisu koji je izradio Hrvatski centar za čistiju proizvodnju 2008. godine, s ciljem cjelovite zaštite okoliša sprečavanjem, smanjivanjem i u najvećoj mogućoj mjeri otklanjanjem onečišćenja, a većinom su obveznici ishoda objedinjenih uvjeta zaštite okoliša prema postupku određenom Uredbom o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (NN, br. 114/08).

Težište koordiniranih nadzora je stavljeno na operatere iz područja prehrambene industrije, eksploatacije i prerade mineralnih sirovina, proizvodnje i prerade metala te kemijske industrije.

Takvim odabirom omogućen je koordinirani nadzor industrijskih onečišćivača, dobar kvantitativno-kvalitativan uvid u odnosu na osobitosti emisija u okoliš i dobra prostorna pokrivenost nadzorima s naglaskom na najgušće naseljena područja.

Koordinirane inspekcijske nadzore su u okviru svojih ovlasti zajednički i ovisno o subjektu nadzora obavljali inspektori zaštite okoliša (IZO), inspektori zaštite prirode (PRI), vodopravni inspektori (VOD), veterinarski inspektori (VET), poljoprivredni inspektori (POLJ), stočarski inspektori (STO), sanitarni inspektori (SAN), inspektori zaštite od požara (ZP), inspektori rada u području zaštite na radu (ZNR), elektroenergetski inspektori (EL), rudarski inspektori (RUD) i inspektori opreme pod tlakom (OPT), dakle 11 inspekcija iz 5 ministarstava i Državnog inspektorata.

Pored navedenih 54 operatera, u izvanrednim koordiniranim inspekcijskim nadzorima manjeg opsega obavljen izvanredni koordinirani nadzor još 7 operatera i to: HOSPIRA Zagreb d.o.o., Prigorje Brdovečko, proizvodnja farmaceutskih pripravaka; KVASAC d.o.o. Prigorje Brdovečko, proizvodnja kvasca; PLIVA HRVATSKA d.o.o., Pogon Savski Marof, za razvoj, proizvodnju i prodaju lijekova i farmaceutskih proizvoda; ZVIJEZDA d.d., proizvodnja jestivih ulja; BADEL 1862 d.d. proizvodnja alkoholnih i bezalkoholnih pića; KONZUM d.d. LDC Zagreb, trgovina na veliko i malo te odlagalište Prudinec Jakuševac, odlagalište komunalnog otpada.

Od 53 nadzirana operatera, njih 28 (53%) obveznici su ishoda rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, a 5 od njih su ujedno i obveznici primjene Seveso II Direktive.

Belje d.d., Darda farma svinja Gaj je novo postrojenje za koje je ishodaeno rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, dok ostala 27 operatera su postojeća postrojenja.

Tri operatera, TIFON d.d., Zabok, skladište naftnih derivata, Crodex Plin d.o.o., Sv. Križ Začretje, Terminal UNP i Viševica – Komp d.o.o., Mahično, proizvodnja, piljenje i blanjanje drveta obveznici su primjene samo Seveso II Direktive.

Nadzor operatera MESTRA d.o.o. iz Varaždinskih Toplica, nije proveden zbog objektivnih razloga - prestanak rada zbog stečaja.

Na temelju obavljenih nadzora dobiveni su podaci o utjecaju rada operatera ispuštanjem onečišćujućih tvari u odnosu na pojedine sastavnice okoliša, koje se uobičajeno prate na razini RH i/ili EU.

Ministarstvo je u skladu s obvezom propisanom Zakonom o zaštiti okoliša, kvartalno obavještavalo javnost na web stranici Ministarstva o tijeku i rezultatima provedbe koordiniranih inspekcijskih nadzora.

Tijekom 2012. godine po prvi puta je proveden inspekcijski nadzor operatera novog postrojenja koji je ishodio okolišnu dozvolu i to Belje d.d., Farma svinja Gaj.

Povrede propisa nisu utvrđene u provedenim nadzorima operatera Genera d.d., Benetton Croatia d.o.o., Neva d.o.o. i Girk Kalun d.d., dok je kod ostalih nadziranih operatera utvrđena povreda propisa i to kod 9 operatera povreda iz jednog zakonodavnog područja kod 17 operatera iz dva zakonodavna područja, dok su za sve ostale operatere utvrđena tri ili više područja u kojima nije bilo usklađenosti s nadziranim propisima.

Inspekcija zaštite okoliša je utvrdila nezakonitosti i nepravilnosti u nadzoru 36 operatera, pri čemu je kontrolom izvršenja utvrđeno da se operater uskladio s propisima u 32 slučaja, a u 4 slučaja do konca 2012. godine nije bila obavljen kontrolni nadzor.

Vodopravna inspekcija utvrdila je nepravilnosti vezane za ispitivanje vodonepropusnosti i rješavanje tehnoloških otpadnih voda, usklađivanje kakvoće ispuštenih otpadnih voda, te izrade novih vodopravnih akata kod 11 operatera. Kod 10 operatera postupljeno je po naređenim inspekcijskim mjerama, kod 1 do konca 2012. godine nije bio obavljen kontrolni nadzor.

Inspekcija za zaštitu od požara utvrdila je da operateri ne posjeduju dokumentaciju o ispravnosti sustava za gašenje požara, o ispitivanju električne instalacije i dokumentaciju o stanju protueksplozijske opreme (Ex dokument), neprovođenje mjera zaštite od požara, neodržavanje instalacija dimnjaka i dimovodnih kanala i osposobljavanja djelatnika za preventivne mjere zaštite od požara kod 28 operatera. Kontrolnim nadzorima utvrđeno je otklanjanje svih naznačenih propusta, dok kod 10 operatera do konca 2012. nije bio obavljen kontrolni nadzor.

Sanitarna inspekcija je utvrdila neispunjavanje uvjeta za korištenje opasnih kemikalija, provođenje DDD mjera, te mjera zaštita od buke kod 10 operatera. Pet operatera postupilo je po inspekcijskim rješenjima, a kod 5 operatera do konca 2012. godine kontrolni nadzor nije bio obavljen.

Inspekcija zaštite prirode provela je nadzor kod 4 operatera pri čemu su utvrđene nepravilnosti samo kod jednog operatera. Kontrolni nadzor do konca 2012. nije bio obavljen.

Veterinarska, poljoprivredna i stočarska inspekcija MP su sudjelovale u 9 nadzora, a povrede propisa su utvrđene iz nadležnosti veterinarske inspekcije kod 4 operatera, kod 2 operatera su obavljeni kontrolni nadzori i utvrđeno je da su postupili po naređenim mjerama, a kod ostala 2 operatera veterinarska inspekcija nije obavila kontrolni nadzor. Stočarska inspekcija utvrdila je nepravilnosti kod 1 operatera, kontrolni nadzor do konca 2012. godine nije obavljen.

Elektroenergetska inspekcija je kod 16 operatera utvrdila povrede propisa vezano za nepoštivanje propisa iz područja elektroenergetike, kontrolnim nadzorima kod 9 operatera je utvrđeno da je postupljeno po rješenjima, a kod 7 operatera kontrolni nadzor do konca 2012. godine nije obavljen.

Inspekcija opreme pod tlakom je kod 6 operatera utvrdila povrede propisa, kontrolnim nadzorom je utvrđeno usklađenje s propisima kod 5 operatera, a u 1 kontrolni nadzor do konca 2012. godine nije obavljen.

Rudarska inspekcija je sudjelovala u 5 nadzora, kod 1 operatera je pokrenut kazneni postupak.

Inspekcija rada za zaštitu na radu je kod 16 operatera utvrdila nepravilnosti vezane uz primjenu zakona i propisa iz područja zaštite na radu, kontrolnim nadzorima je kod 12 operatera utvrđeno usklađenje s propisima, protiv 1 je podnesen optužni prijedlog, do konca 2012. godine kontrola nije obavljena kod 4 operatera.

Detaljno izvješće o obavljenom koordiniranom inspekcijskom nadzoru sadrži za svako nadzirano postrojenje opće informacije o operateru, dokumentaciju koja se odnosi na dozvole, rješenja i koncesije, opis tehnološkog procesa, ulazne sirovine, energente, rezultate mjerenja emisija u zrak i vode, način postupanja s otpadom koji nastaje u tehnološkom procesu, te rizike zbog količina i korištenja opasnih tvari.

Završni dio tog izvješća prikazuje postupanje inspekcija u smislu donošenja upravnih mjera, podnošenja optužnih prijedloga i kontrolnih nadzora. Podaci izneseni u izvješću prikazuju postupanje, odnosno usklađenost operatera s propisima u području okoliša, uključujući sve njegove sastavnice.

U Tablici 10. prikazani su podaci o usklađenosti rada nadziranih operatera s propisima kojima se uređuju pojedina sastavnice i/ili utjecaj opterećenja na okoliš.

R.br	OPERATER	izo	pri	vod	zp	san	polj	sto	vet	el	opt	rud	znr
1.	HEP proizvodnja d.o.o. TE-TO Zagreb, proizvodnja el. i toplinske energije	* ☑								*			
2.	GENERA d.d., Kalinovica, proizvodnja generičkih lijekova za životinje												
3.	PPK karlovačka mesna industrija d.d. Karlovac, mesna industrija	* ☑			*					*			
4.	BELJE d.d. Darda, općina Draž, farma svinja GAJ							*	*				
5.	INA rafinerija nafte Sisak, Sisak	* ☑		*		*							*
6.	ĐURO ĐAKOVIĆ Termoelektrična postrojenja d.o.o., S. Brod	* ☑				*				*			*
7.	HEP proizvodnja d.o.o. TE Sisak, proizvodnja električne i toplinske energije					*							
8.	BENETTON CROATIA d.o.o., Osijek, proizvodnja odjeće												
9.	FARMAL d.d., Ludbreg proizvod. i distribucija generičkih lijekova	* ☑		*		*							
10.	CEMEX Hrvatska d.d., Sv. Juraj, tvornica cementa				*								
11.	PIK VRBOVEC d.d., Vrbovec mesna industrija								*				
12.	SOL-INA grupa, UTP d.o.o. Pula, proizvodnja tehničkih plinova			*	*								
13.	FIDIFARM d.o.o. Rakitje proizvodnja lijekova i dijetetskih proizvoda					*							*
14.	BENETTON TEKSTIL d.o.o., Labin proizvodnja odjeće	* ☑		*	*					*			
15.	HEP proizvodnja d.o.o. TE-TO Osijek, proizvodnja el. i toplinske energije	* ☑											
16.	DANICA d.o.o., Koprivnica mesna industrija	* ☑			*				*		*		*
17.	NAŠICECEMENT d.d. Našice, tvornica cementa									*			
18.	TIFON d.d., Zabok skladište naftnih derivata	* ☑			*	*							
19.	KIM Mljekara Karlovac d.o.o., Karlovac proizvodnja mlijeka	* ☑			*				*	*			
20.	NEVA d.o.o., Rakitje proizvod. parfema i toaletno-kozm. preparata												
21.	HEP proizvodnja d.o.o. TE Plomin 1.&2. proizvodnja el. energije	* ☑			*								
22.	SIPRO d.o.o., Umag proizvodnja ostalih proizvoda od plastike	* ☑		*	*								*
23.	Holcim (Hrvatska) d.o.o., Koromačno tvornica cementa			*									
24.	ŠLJUNČARA-TRANSPORTI SMONTARA Ivan Smontara, V. Bukovec	* ☑	*		*	*					*	*	*
25.	HOSPIRA ZAGREB d.o.o., P. Brdovečko proizvodnja farm. pripravaka												*
26.	MESSER CROATIA PLIN d.o.o., Zaprešić, proizvodnja tehničkih plinova	* ☑											*
27.	KUTJEVO d.d. Kutjevo proizvodnja hrane i polj. proizvoda	* ☑			*	*				*			
28.	GIRK Kalun d.d., Drniš proizvodnja vapna, kamena i betona												
29.	DIV d.o.o., Knin tvornica vijaka	* ²									*		
30.	LTH Metalni lijev d.o.o., Benkovac, lijevanje metala	* ☑		*							*		
31.	RÖFIX d.o.o. Donja Pušća, Pojatno proizvodnja žbuka za građevinarstvo	* ☑											*

32.	IMUNOLOŠKI ZAVOD d.d. Zagreb, proizvodnja farmac. pripravaka	*	*	*	*	*	*
33.	CRODUX PLIN d.o.o. Sv. Križ Začretje, Terminal UNP	*	*			*	*
34.	LINDE PLIN d.o.o., Mahično, proizvodnja tehničkih plinova			*	*		
35.	KORDUN-ALATI d.o.o., Karlovac, proiz. str. i ruč. pila, glodala i ost. met. alata	*		*	*	*	
36.	AD PLASTIK d.d., Zagreb, proiz. dijelova za mot. i proiz. iz plas. masa			*	*		*
37.	Regeneracija d.d., Zabok postrojenje za bojenje tekstilnih vlakana	*		*			
38.	HEMPEL d.o.o., Umag, proizvodnja boja, lakova i sličnih premaza	*		*	*	*	*
39.	PODRAVKA d.d. tvornica juhe Koprivnica, prehrambena industrija	*		*			
40.	HEP proizvodnja d.o.o. TE Rijeka proizvodnja el. energije	*		*			
41.	DIN Novoselec d.o.o. Novoselec, drvena industrija	*		*	*	*	*
42.	HS PRODUKT d.o.o. Karlovac proizvodnja oružja	*		*		*	* ²
43.	GRADSKA ČISTOĆA d.o.o. Šibenik, RCGO Bakarac	*	*	*		*	
44.	KNAUF INSULATION d.o.o. N. Marof, proizv. term. akust. i protupož. izolacija	*					*
45.	VIŠEVICA – KOMP d.o.o. Mahično, proizvodnja piljenje i blanjanje drva	*	*	*			
46.	OMIAL NOVI d.o.o., Omiš proizvodnja oplemenjenih folija	*		*			
47.	HEP proizvodnja d.o.o. KTE Jertovec, Konjščina, proizvodnja električne energije	*		*		*	
48.	ADRIACINK d.d., Split cinčaonica, ljevaonica	*		*		*	*
49.	CIMOS d.d., PPC Buzet d.o.o., Buzet proizvodnja auto dijelova			*			*
50.	ROCKWOOL ADRIATIC d.o.o. Potpićan,	*		*			
51.	CEDEVITA d.o.o., Zagreb, proizvodnja preh. pripravaka					*	
52.	HEP proizvodnja d.o.o. EL-TO Zagreb, proizvodnja el. i toplinske energije	*					
53.	MESTRA d.o.o., Varaždinske Toplice, proizvodnja i prerada mesa						
54.	MIV d.d., Varaždin Ljevaonica obojenih metala	*		*	*		*

Tablica 10. Povrede propisa iz područja zaštite okoliša

Legenda:

	u nadzoru nisu utvrđene povrede propisa
*	u nadzoru su utvrđene povrede propisa
	kontrolni nadzor nije obavljen ili je stranka još u ostavljenom roku
*	u nadzoru su utvrđene povrede propisa
☑	otklonjene – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
*	u nadzoru su utvrđene povrede propisa
☑	nisu otklonjene – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
	koordinirani nadzor nije obavljen
1	Kazneni postupak
2	Optužni prijedlog